

Finanšu pārskati

2016

Vadības ziņojums par 2016. gadu	2
ECB finanšu pārskati	18
Balance 2016. gada 31. decembrī	18
Peļņas un zaudējumu aprēķins 2016. gada 31. decembrī	20
Grāmatvedības politika	21
Balances skaidrojumi	29
Ārpusbilances instrumenti	45
Peļņas un zaudējumu aprēķina skaidrojumi	48
Revidenta ziņojums	55
Peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojums	59

Vadības ziņojums par 2016. gadu

1. ECB vadības ziņojuma mērķis

ECB ir daļa no Eurosistēmas, kuras galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti. Saskaņā ar ECBS Statūtiem ECB galvenie uzdevumi ietver Eiropas Savienības monetārās politikas īstenošanu, valūtas operāciju veikšanu, euro zonas valstu oficiālo ārvalstu valūtas rezervju pārvaldīšanu un maksājumu sistēmu raitas darbības veicināšanu.

Turklāt ECB ir atbildīga par iedarbīgu un konsekventu Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) darbību, lai veiktu visaptverošu un efektīvu banku uzraudzību, veicinot banku sistēmas drošumu un stabilitāti, kā arī finanšu sistēmas stabilitāti.

Ņemot vērā to, ka ECB aktivitātes un darbības tiek veiktas, lai veicinātu tās politikas mērķu sasniegšanu, tās finanšu rezultāti vērtējami saistībā ar tās politikas pasākumiem. Tādējādi vadības ziņojums ir neatņemama ECB gada finanšu pārskatu sastāvdaļa, jo tas sniedz lasītājiem kontekstuālu informāciju par ECB darbu un ECB pamatdarbību un aktivitāšu ietekmi uz tās riskiem un finanšu pārskatiem.¹

Šajā ziņojumā sniegta arī informācija par ECB finanšu resursiem, kā arī par galvenajiem procesiem, kas saistīti ar tās finanšu pārskatu sagatavošanu.

2. Galvenie procesi un funkcijas

ECB iekšējie procesi nodrošina šajos finanšu pārskatos sniegtās informācijas kvalitāti un precizitāti. Turklāt politikas lēmumu īstenošanā iesaistītas vairākas pamatfunkcijas, kurām ir būtiska ietekme uz pārskatos sniegtajiem datiem.

2.1. Kontrole struktūrvienību iekšienē

ECB iekšējās kontroles struktūrā katra struktūrvienība ir atbildīga par savu darbības risku pārvaldību un kontroles pasākumu īstenošanu, lai nodrošinātu savas darbības lietderību un efektivitāti, kā arī ECB finanšu pārskatos iekļaujamās informācijas precizitāti. Arī pienākumus un atbildību saistībā ar budžeta izpildi galvenokārt uzņemas attiecīgās darbības jomas struktūrvienības.

¹ Finanšu pārskati ietver bilanci, peļņas un zaudējumu aprēķinu un attiecīgos skaidrojumus, kā arī vadības ziņojumu, revidenta ziņojumu un peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojumu.

2.2. Budžeta procesi

Finanšu ģenerāldirektorāta Budžeta un kontroles nodaļa (BCO) izstrādā, sagatavo un monitorē budžetu saskaņā ar Padomes un Valdes noteiktajām stratēģiskajām prioritātēm. Šie uzdevumi tiek veikti sadarbībā ar struktūrvienībām, vienlaikus piemērojot nodalīšanas principu.² BCO veic arī ECB projektu plānošanu, resursu kontroli, izmaksu izdevīguma analīzi un ieguldījumu analīzi un piedalās šajos procesos saistībā ar ECBS projektiem saskaņā ar apstiprināto regulējumu. Izdevumu atbilstības apstiprinātajam budžetam monitoringu regulāri veic Valde, ņemot vērā BCO ieteikumus atbalsta funkciju vadītāja vadībā, un Padome ar Budžeta komitejas (BUCOM) palīdzību. Saskaņā ar ECB Reglamenta 15. pantu BUCOM palīdz Padomei, sniedzot ECB gada budžeta priekšlikumu un Valdes iesniegto papildu budžeta finansējuma pieprasījumu novērtējumu, pirms tie tiek iesniegti Padomei apstiprināšanai.

2.3. Portfeļu pārvaldība

ECB turējumā ir "Vērtspapīru tirgu programmas" (VTP), "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas" (ABSIP), "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" (VSAIP) un triju "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" (NOIP) ietvaros iegādāti euro denominēti vērtspapīri, kas paredzēti monetārās politikas mērķiem.³ Šo iegādes programmu⁴ mērķis ir turpmāka monetāro un finansēšanas nosacījumu atvieglošana, tādējādi vidējā termiņā veicinot inflācijas atgriešanos līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Šo programmu ietvaros iegādes tiek veiktas, pamatojoties uz Padomes lēmumiem par Eurosistēmas iegāžu kopējo mēneša apjomu un saskaņā ar iepriekš noteiktiem atbilstības kritērijiem.

ECB ir arī ārējo rezervju portfelis, kuru veido ASV dolāri, Japānas jenas, zelts, Speciālās aizņēmuma tiesības un pašu kapitāla ieguldījumu portfelis, kas denominēts euro.

ECB ārējo rezervju mērķis ir finansēt iespējamās intervences valūtas tirgū. Šis mērķis nosaka portfeļu pārvaldīšanas augsta līmeņa mērķus, kas prioritārā secībā ir likviditāte, drošība un atdeve. ECB ārējo rezervju ieguldīšanu pārvalda centrāla riska vadības funkcija, savukārt ieguldījumu operācijas tiek veiktas decentralizēti. Atbilstoši ECB riska vadības funkcijas ieteikumam ASV dolāru portfelim un Japānas jenu portfelim ar Padomes lēmumu tiek noteikts stratēģisks neitrālais portfelis. Pēc tam ECB portfeļu pārvaldnieki veido taktiskos neitrālos portfeļus. Pamatojoties uz šiem portfeļiem, portfeļu pārvaldnieki nacionālajās centrālajās bankās (NCB) veido faktiskās pozīcijas.

² Nodalīšanas princips saistīts ar VUM Regulā paredzēto prasību, kas nosaka, ka ECB veic uzraudzības uzdevumus, neskarot monetārās politikas un visus citus uzdevumus un atsevišķi no tiem.

³ 2016. gada 8. jūnijā uzsāktās "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" (USAIP) ietvaros iegādātie aktīvi nav ECB turējumā. Iegādes USAIP ietvaros Eurosistēmas vārdā veic sešas NCB.

⁴ ECB pašlaik veic vērtspapīru iegādes trešās NOIP, ABSIP un VSAIP ietvaros. Iegādes pirmo divu NOIP un VTP ietvaros ir pārtrauktas.

ECB pašu kapitāla portfeļa, ko veido euro denominēti aktīvi, mērķis ir nodrošināt ienākumus, lai palīdzētu finansēt ECB ar uzraudzības uzdevumu izpildi nesaistītās darbības izdevumus.⁵ Šajā kontekstā pašu kapitāla portfeļa pārvaldīšanas mērķis ir nodrošināt maksimālu atdevi, ievērojot vairākus riska ierobežojumus.

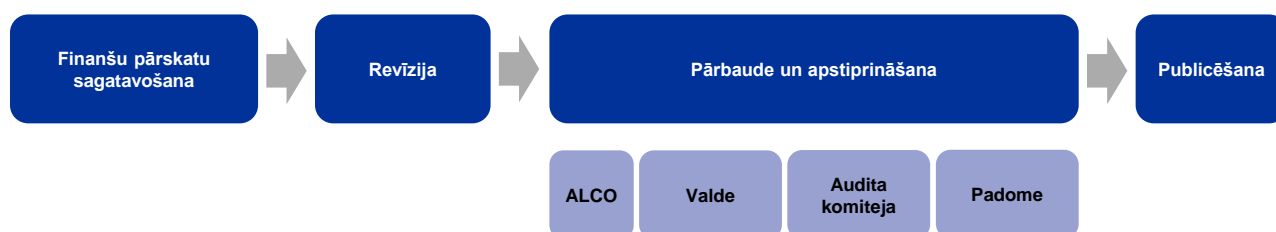
Papildus tam ar ECB pensiju plāniem saistītie līdzekļi ieguldīti portfelī, kas tiek pārvaldīts ārpus ECB.

2.4. Finanšu risku pārraudzības funkcijas

ECB Riska vadības direktorāts ierosina politiku un procedūras, kas nodrošina ECB atbilstošu aizsardzību pret finanšu riskiem saistībā ar tās monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru portfeļiem, ārējo rezervju portfeli un euro denominēto pašu kapitāla ieguldījumu portfeli. Turklāt Riska vadības komiteja (RMC), kurā ietilpst Eurosistēmas centrālo banku eksperti, palīdz lēmējinstīcijām nodrošināt atbilstošu Eurosistēmas, t.sk. ECB, aizsardzības līmeni. To nodrošina, pārvaldot un kontrolējot tirgus operāciju izraisītos finanšu riskus. Attiecībā uz šīm darbībām RMC *inter alia* palīdz veikt ar Eurosistēmas, t.sk. ECB, bilanci saistīto finanšu risku monitoringu, vērtēšanu un to atspoguļošanu pārskatos, kā arī sagatavot un pārskatīt attiecīgās metodoloģijas un regulējumus.

2.5. ECB finanšu pārskatu sagatavošana

ECB finanšu pārskati tiek sagatavoti saskaņā ar Padomes noteiktiem principiem. ECB finanšu pārskatu sagatavošanas un apstiprināšanas process pirms to publicēšanas atspoguļots tālāk attēlā.

Finanšu ģenerāldirektorāta Finanšu pārskatu sniegšanas nodaļa ir atbildīga par finanšu pārskatu sagatavošanu kopā ar citām struktūrvienībām, un tai arī jānodrošina, lai visi nepieciešamie dokumenti būtu laikus pieejami revidentiem un lēmējinstīcijām.

ECB finanšu pārskatus revidē neatkarīgi ārējie revidenti, kurus ieteikusi Padome un apstiprinājusi ES Padome.⁶ Ārējo revidentu pienākums ir sniegt atzinumu par to, vai finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par ECB finansiālo stāvokli un

⁵ ECB izmaksas saistībā ar tās uzraudzības uzdevumu izpildi tiek atgūtas, iekasējot no uzraudzītajām iestādēm gada maksu.

⁶ Lai sabiedrībai būtu pilnīga pārlicība par ECB ārējo revidentu neatkarību, ik pēc pieciem gadiem tiek piemērots auditorsabiedrību rotācijas princips.

darbības rezultātiem saskaņā ar Padomes noteikto grāmatvedības politiku. Šajā sakarā ārējie revidenti pārbauda ECB grāmatvedības dokumentus un pārskatus, vērtē finanšu pārskatu sagatavošanā un sniegšanā izmantotās iekšējās kontroles sistēmas atbilstību un novērtē lietotās grāmatvedības politikas piemērotību.

Finanšu pārskatu sniegšanas process un ECB finanšu pārskati var tikt pakļauti arī iekšējam auditam. Visi iekšējā audita direktorāta ziņojumi, kas var ietvert iesaistītajai struktūrvienībai adresētus ieteikumus, tiek iesniegti Valdei.

ECB Aktīvu un saistību komiteja (ALCO), kuras sastāvā ir dažādu ECB struktūrvienību pārstāvji, sistemātiski veic visu to faktoru monitoringu un novērtējumu, kuri var ietekmēt ECB bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu. Tā pārbauda finanšu pārskatus un ar tiem saistītos dokumentus, pirms tie tiek iesniegti Valdei apstiprināšanai.

Kad Valde akceptējusi finanšu pārskatus publicēšanai, tos kopā ar ārējo revidentu atzinumu un visiem nepieciešamajiem dokumentiem iesniedz Audita komitejai⁷ izskatīšanai, pirms tie tiek iesniegti Padomei apstiprināšanai. Audita komiteja palīdz Padomei pildīt tās pienākumus saistībā arī ar finanšu informācijas integritāti un iekšējās kontroles pasākumu pārraudzību. Saistībā ar to Audita komiteja pārbauda ECB finanšu pārskatus un lem, vai tie sniedz patiesu un skaidru priekšstatu un ir sagatavoti saskaņā ar spēkā esošajiem grāmatvedības noteikumiem. Tā arī izskata visus svarīgos Eurosistēmas grāmatvedības vai finanšu pārskatu jautājumus, kas varētu ietekmēt ECB finanšu pārskatus.

Katru gadu februārī Padome apstiprina ECB finanšu pārskatus, vadības ziņojumu un peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojumu, kas pēc tam tiek nekavējoties publicēti kopā ar revidenta ziņojumu.

3. Risku pārvaldība

Risku pārvaldība ir būtiska ECB darbības sastāvdaļa un tiek īstenota, veicot nepārtrauktu riska apzināšanas, novērtēšanas, mazināšanas un monitoringa procesu. Tabulā sniegti galvenie riski, kam pakļauta ECB, kā arī to avoti un atbilstošais riska kontroles regulējums. Sīkāks skaidrojums sniegts turpmākajās sadaļās.

⁷ Audita komiteju veido pieci pārstāvji – ECB viceprezidents, divi pieredzējuši euro zonas NCB vadītāji un divi ārējie locekļi, kurus izraugās no augsta līmeņa amatpersonu vidus, kam ir pieredze centrālo banku darbībā.

Riski, kam pakļauta ECB

Risks	Komponents	Riska veids	Riska avots	Riska kontroles regulējums
Kredītrisks ¹		Kredītsaistību neizpildes risks	<ul style="list-style-type: none"> ārējo rezervju turējumi euro denominēto ieguldījumu portfelis vērtspapīru turējumi monetārās politikas mērķiem 	<ul style="list-style-type: none"> atbilstības kritēriji riska darījumu limiti diversificēšana nodrošinājums finanšu risku monitorings
		Kredītu migrācijas risks	<ul style="list-style-type: none"> ārējo rezervju turējumi euro denominēto ieguldījumu portfelis 	
Finanšu riski		Valūtas risks un preču risks ²	<ul style="list-style-type: none"> ārējo rezervju turējumi zelta turējumi 	<ul style="list-style-type: none"> diversificēšana pārvērtēšanas konti finanšu risku monitorings
	Tirgus risks	Procentu likmju risks ³	<ul style="list-style-type: none"> ārējo rezervju turējumi euro denominēto ieguldījumu portfelis 	<ul style="list-style-type: none"> diversificēšana aktīvu izvietošanas politika pārvērtēšanas konti finanšu risku monitorings
		i) tirgus cenu kritums		
	ii) tīro procentu ienākumu sarukums	<ul style="list-style-type: none"> ECB bilance kopumā 	<ul style="list-style-type: none"> aktīvu izvietošanas politika finanšu risku monitorings 	
	Likviditātes risks ⁴		<ul style="list-style-type: none"> ārējo rezervju turējumi 	<ul style="list-style-type: none"> aktīvu izvietošanas politika likviditātes limiti finanšu risku monitorings
	Darbības risks ⁵		<ul style="list-style-type: none"> darbaspēks, cilvēkresursi, personāla politika iekšējās pārvaldības un darbības procesi sistēmas ārējie notikumi 	<ul style="list-style-type: none"> darbības risku apzināšana, novērtēšana, novēršana, atspoguļošana pārskatos un ziņojumos un monitorings darbības risku pārvaldības regulējums, t.sk. pieļaujamā riska līmeņa politika darbības nepārtrauktības pārvaldības regulējums krīzes vadības regulējums

1) **Kredītrisks** ir finanšu zaudējumu risks, kas rodas saistību neizpildes gadījumā, ko nosaka parādnieka (darījuma partnera vai emitenta) nespēja laikus pildīt savas finanšu saistības vai finanšu aktīvu pārcešana pēc tam, kad būtiski pasliktinājusies to kredītkvalitāte un reitings.

2) **Valūtas un preču risks** ir finanšu zaudējumu risks, kas var rasties a) ārvalstu valūtā denominētās pozīcijās valūtas kursu svārstību rezultātā un b) preču turējumos to tirgus cenu svārstību rezultātā.

3) **Procentu likmju risks** ir finanšu zaudējumu risks, kas var rasties sakarā ar procentu likmju nelabvēlīgām pārmaiņām, kuras izraisa a) finanšu instrumentu faktiskās vērtības kritumu vai b) nelabvēlīgu ietekmi uz tīrajiem procentu ienākumiem.

4) **Likviditātes risks** ir finanšu zaudējumu risks saistībā ar nespēju atbilstošā laika periodā atsavināt kādu aktīvu tā dominējošajā tirgus vērtībā.

5) **Darbības risks** ir negatīvas finanšu, darbības vai reputācijas ietekmes risks, ko rada cilvēki, iekšējās pārvaldības un darbības procesus nepietiekama īstenošana vai to trūkums, tādu sistēmu problēmas, uz kurām balstās procesi, vai ārējie notikumi (piemēram, dabas katastrofas vai ārējie uzbrukumi).

3.1. Finanšu riski

Finanšu riskus rada ECB pamatdarbība un ar to saistītie riska darījumi. ECB pieņem lēmumu par aktīvu izvietošanu un īsteno atbilstošu risku pārvaldības sistēmu, ņemot vērā dažādo portfeļu un finanšu riska darījumu nolūkus un mērķus, kā arī tās lēmējinstiūciju noteiktās risku prioritātes.

Finanšu riskus var vērtēt kvantitatīvi, izmantojot dažādus riska rādītājus. ECB piemēro tās izstrādātas risku aplēšu metodes, kuras balstās uz vienotu tirgus riska un kredītriska simulācijas sistēmu. Riska rādītāju pamatā esošās modelēšanas pamatkonceptijas, metodes un pieņēmumi izmanto tirgus standartus un pieejamos tirgus datus.

Lai iegūtu dziļu izpratni par potenciālajiem riska notikumiem, kuru biežums un nopietnības pakāpe var būt dažāda, un lai izvairītos no atkarības no viena riska rādītāja, ECB izmanto divu veidu statistiskos rādītājus – riska kvantitatīvo rādītāju (*Value at Risk*; VaR) un paredzamā deficīta rādītāju (*Expected Shortfall*; ES)⁸, kurus aprēķina vairākiem ticamības līmeņiem viena gada laikā. Šajos riska rādītājos nav ņemts vērā 1) likviditātes risks saistībā ar ECB portfeļiem, īpaši tās ārējo rezervju turējumiem, un 2) ECB gūto tīro procentu ienākumu samazināšanās ilgtermiņa risks. Šā iemesla dēļ un lai labāk saprastu un papildinātu šīs statistiskās riska aplēses, ECB regulāri veic jutīguma un stresa scenāriju analīzi un riska darījumu un ienākumu ilgāka termiņa iespēju aplēses.

Vērtējot ar VaR 95% ticamības līmeni viena gada laikā, 2016. gada 31. decembrī visi ECB portfeļi kopā bija pakļauti finanšu riskam 10.6 mljrd. euro apjomā, kas par 0.6 mljrd. euro pārsniedza riska aplēsi 2015. gada 31. decembrī. Šāds kāpums galvenokārt saistīts ar ECB zelta turējumu vērtības palielināšanos sakarā ar zelta cenas pieaugumu 2016. gadā. Šo papildu risku mazina attiecīgo pārvērtēšanas kontu pieaugums.

3.1.1. Kredītrisks

ECB sava kredītriska profila pārvaldībā dažādām operācijām izmanto atšķirīgu riska kontroles regulējumu un limitus, atspoguļojot dažādiem portfeļiem piemēroto politiku vai ieguldījumu mērķus un bāzes aktīvu riska raksturojumu.

Ar ECB ārējo rezervju turējumiem saistītais kredītrisks ir neliels, jo rezerves tiek ieguldītas aktīvos ar augstu kredītkvalitāti.

Euro denominētā pašu kapitāla portfeļa mērķis ir nodrošināt ECB ienākumus, lai finansētu tos darbības izdevumus, kuri nav saistīti ar uzraudzības pienākumu izpildi, vienlaikus saglabājot ieguldīto kapitālu. Tāpēc šiem turējumiem peļņas apsvērumi attiecībā uz aktīvu izvietojumu un riska kontroles regulējumu ir relatīvi nozīmīgāki nekā ECB ārējo rezervju portfelim. Neraugoties uz to, tiek saglabāts zems ar šiem turējumiem saistītā kredītriska līmenis.

Monētārās politikas mērķiem iegādātos vērtspapīrus novērtē saskaņā ar amortizētajām izmaksām, ņemot vērā vērtības samazināšanos, tāpēc ar šiem vērtspapīriem saistītais kredītu migrācijas risks tieši neietekmē ECB finanšu pārskatus. Taču šie vērtspapīri tomēr ir saistīti ar kredītsaistību neizpildes risku, kas

⁸ VaR definē kā maksimālos zaudējumus, kas saskaņā ar statistisko modeli netiks pārsniegti ar noteiktu varbūtību (ticamības līmeni). ES definē kā ar varbūtību svērtos vidējos zaudējumus scenārijos, kuros ar noteiktu ticamības līmeni tiek pārsniegts VaR sliekšnis.

ar izmantotā risku pārvaldības regulējuma palīdzību tiek noturēts ECB pieļaujamā riska līmenī.

3.1.2. Tirdzniecības risks

Galvenie tirdzniecības riska veidi, kam pakļauta ECB, pārvaldot savus turējumus, ir valūtas risks un preču (zelta cenas) risks. ECB pakļauta arī procentu likmju riskam.

Valūtas un preču risks

Valūtas un preču risks ir ECB finanšu risku profila noteicošais risks. To nosaka ECB ārējo rezervju (galvenokārt ASV dolāros) un zelta turējumu apjoms un valūtas kursu un zelta cenu lielais svārstīgums.

Ņemot vērā zelta un ārējo rezervju politikas nozīmi, ECB necenšas novērst valūtas un preču risku. Šie riski faktiski tiek mazināti, diversificējot turējumus dažādās valūtās un zeltā.

Atbilstoši Eurosistēmas noteikumiem zelta un ASV dolāru pārvērtēšanas konti, kas 2016. gada 31. decembrī bija attiecīgi 13.9 mljrd. euro (2015. gadā – 11.9 mljrd. euro) un 12.0 mljrd. euro (2015. gadā – 10.6 mljrd. euro), var tikt izmantoti, lai nākotnē kompensētu jebkādas nelabvēlīgas zelta cenu un ASV dolāra kursa svārstības, tādējādi mazinot vai pat novēršot jebkādu ietekmi uz ECB peļņas un zaudējumu aprēķinu.

Procentu likmju risks

ECB ārējo rezervju portfelis un euro denominētā pašu kapitāla portfelis galvenokārt ieguldīti vērtspapīros ar fiksētu ienākumu. Šie vērtspapīri tiek pārvērtēti pēc tirdzniecības cenām un tādējādi pakļauti tirdzniecības riskam, ko rada procentu likmju svārstības. Šis tirdzniecības vērtības procentu likmju risks tiek pārvaldīts, izmantojot aktīvu izvietojuma politiku un tirdzniecības riska ierobežojumus.

Ar ECB ārējo rezervju turējumiem saistītais procentu likmju risks ir neliels, jo šīs rezerves galvenokārt tiek ieguldītas aktīvos ar relatīvi īsu dzēšanas termiņu, lai vienmēr saglabātu iespējamo intervencu veikšanai turēto ārējo rezervju vērtību. Tā kā šādi apsvērumi tik lielā mērā neattiecas uz euro denominētā pašu kapitāla portfeli, šā portfeļa aktīviem parasti ir ilgāks dzēšanas termiņš, tāpēc ar to saistītais procentu likmju risks ir lielāks, bet tomēr ierobežots.

ECB pakļauta arī par aktīviem saņemtās procentu likmes un par saistībām maksātās procentu likmes neatbilstības riskam, kas ietekmē tās tīros procentu ienākumus. Šis risks nav tieši saistīts ar kādu konkrētu portfeli, bet gan attiecas uz ECB bilances struktūru kopumā, īpaši uz pastāvošo aktīvu un saistību termiņu un peļņas neatbilstību. Šo riska veidu pārvalda, izmantojot aktīvu izvietojuma politiku, t.sk. politiku un procedūras, kas nodrošina iegādes par atbilstošām cenām, ņemot vērā

monetārās politikas apsvērumus. Šo risku vēl vairāk mazina bezatlīdzības saistību esamība ECB bilancē.

ECB monitorē šo risku, veicot uz nākotni vērstu peļņas analīzi. Saskaņā ar šo analīzi paredzams, ka ECB arī turpmākajos gados turpinās gūt tīros procentu ienākumus, neraugoties uz monetārās politikas aktīvu, kam ir zems ienesīgums un ilgs termiņš, īpatsvara pieaugumu tās bilancē sakarā ar monetārās politikas aktīvu iegādes programmām.

3.1.3. Likviditātes risks

Sakarā ar euro kā būtiskas rezerves valūtas nozīmi, ECB kā centrālās bankas lomu un tās aktīvu un saistību struktūru ECB galvenā pakļautība likviditātes riskam saistīta ar tās ārējām rezervēm, jo, lai veiktu ārvalstu valūtas intervences, var būt nepieciešams atsavināt lielus šo turējumu apjomus īsā laika periodā. Lai pārvaldītu šo risku, aktīvu izvietojuma politika un ierobežojumi nodrošina, ka pietiekami liela ECB turējumu daļa ieguldīta aktīvos, kurus iespējams ātri atsavināt bez būtiskas ietekmes uz cenu.

ECB portfeļu likviditātes risks 2016. gadā saglabājās zems.

3.2. Darbības risks

ECB darbības riska pārvaldības sistēmas galvenie mērķi ir a) palīdzēt nodrošināt, ka ECB īsteno savu misiju un uzdevumus, un b) aizsargāt tās reputāciju un pārējos aktīvus no zaudējumiem, jaunprātīgas izmantošanas un kaitējumiem.

Darbības riska pārvaldības regulējumā katra struktūrvienība ir atbildīga par tās darbības risku un kontroles mehānismu apzināšanu, novērtēšanu, novēršanu, atspoguļošanu pārskatos un ziņojumos un monitoringa veikšanu. Struktūrvienības ar transversāliem uzdevumiem nodrošina specifisku kontroli visas bankas līmenī. Šajā kontekstā norādījumus attiecībā uz riska novēršanas stratēģiju un riska pieņemšanas procedūrām sniedz ECB pieļaujamā riska līmeņa politika. Tā piesaistīta riska matricai, pamatojoties uz ECB ietekmes un ticamības gradācijas skalām (kurās izmantoti kvantitatīvi un kvalitatīvi kritēriji).

Par darbības riska pārvaldības un darbības nepārtrauktības regulējumu un par metodoloģisko atbalstu attiecībā uz darbības riska pārvaldības un darbības nepārtrauktības nodrošināšanas darbībām tām struktūrvienībām, uz kurām attiecas risks un kontroles mehānismi, ir atbildīga Darbības riska pārvaldības un darbības nepārtrauktības vadības sekcija atbalsta funkciju vadītāja vadībā. Turklāt šī sekcija iesniedz arī gada un speciālos ziņojumus par darbības riskiem Darbības risku komitejai un Valdei, kā arī palīdz lēmējinstīcijām pildīt to pārraudzības lomu attiecībā uz ECB darbības riska pārvaldību un kontroli. Tā koordinē darbības nepārtrauktības pārvaldības programmu, regulārās darbības nepārtrauktības pārbaudes un darbības nepārtrauktības sistēmas pārskatīšanu attiecībā uz laika ziņā kritiskajām ECB operācijām. Visbeidzot, tā sniedz atbalstu Krīzes vadības grupai,

t.sk. tās atbalsta struktūrām, kā arī struktūrvienībām (ārkārtas) situācijās, kas var izraisīt darbības krīzi.

4. Finanšu resursi

ECB finanšu resursi 1) ir ieguldīti ienākumus nesošos aktīvos un/vai 2) tiek izmantoti, lai tieši kompensētu finanšu risku rezultātā radušos zaudējumus. Šos finanšu resursus veido kapitāls, vispārējais risku uzkrājums, pārvērtēšanas konti un gada tīrie ienākumi.

Kapitāls

ECB apmaksātais kapitāls 2016. gada 31. decembrī bija 7 740 milj. euro. Sīkāku informāciju sk. 15.1. bilances skaidrojumā "Kapitāls".

Uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam

Ņemot vērā ECB lielo pakļautību finanšu riskiem, kas aprakstīta 3.1. sadaļā, ECB tur uzkrājumu valūtas kursa (valūtas) riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas (preču) riskam. Šā uzkrājuma apjomu un turpmākās palielināšanas nepieciešamību katru gadu pārskata, ņemot vērā vairākus faktoros, t.sk. risku ietverošu aktīvu turējumu apjomu, paredzamos nākamā gada rezultātus un risku novērtējumu. Risku novērtējums aprakstīts 3.1. sadaļā, un to konsekventi piemēro ilgstošā laika periodā. Šis risku uzkrājums kopā ar jebkuru ECB vispārējo rezervju fondā turēto summu nedrīkst pārsniegt euro zonas NCB apmaksātā kapitāla vērtību.

2016. gada 31. decembrī uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam bija 7 620 milj. euro, kas atbilst euro zonas valstu NCB apmaksātā ECB kapitāla vērtībai minētajā datumā.

Pārvērtēšanas konti

Zelta, ārvalstu valūtas un to vērtspapīru nerealizētos guvumus, uz kuriem attiecas cenu pārvērtēšana, neatzīst kā ienākumus peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet uzrāda tieši pārvērtēšanas kontos, kas sniegti ECB bilances pasīvu pusē. Šos atlikumus var izmantot, lai nākotnē kompensētu jebkādas nelabvēlīgas attiecīgo cenu un/vai valūtas kursu pārmaiņas, tādējādi stiprinot ECB noturību pret pamatā esošajiem riskiem.

Kopējais zelta, ārvalstu valūtas un vērtspapīru pārvērtēšanas kontu atlikums 2016. gada decembra beigās bija 28.8 mljrd. euro⁹ (2015. gadā – 25.0 mljrd. euro).

⁹ Turklāt bilances postenis "Pārvērtēšanas konti" ietver pārrēķinātos atlikumus saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem.

Sīkāku informāciju sk. grāmatvedības politikas skaidrojumos un 14. bilances skaidrojumā "Pārvērtēšanas konti".

Tīrie ienākumi

Tīros ienākumus no ECB aktīviem un saistībām attiecīgajā finanšu gadā var izmantot, lai absorbētu šajā gadā radušos potenciālos zaudējumus finanšu risku īstenošanās gadījumā. Tādējādi tīrie ienākumi palīdz nodrošināt ECB neto kapitālu.

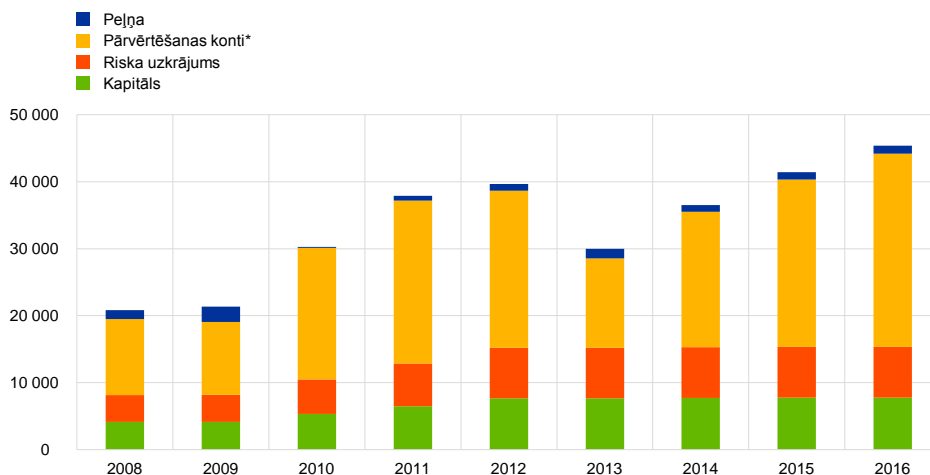
ECB finanšu resursu pārmaiņas

1. attēlā parādīta minēto ECB finanšu resursu un galveno valūtas kursu un zelta cenas attīstība 2008.–2016. gadā. Šajā periodā a) ECB apmaksātais kapitāls gandrīz divkāršojās saistībā ar Padomes 2010. gadā pieņemto lēmumu palielināt parakstīto kapitālu; b) riska uzkrājums palielinājās līdz apjomam, kas vienāds ar euro zonas valstu NCB apmaksāto kapitālu; c) bija vērojamas būtiskas pārvērtēšanas kontu svārstības, ko galvenokārt noteica valūtas kursu un zelta cenas svārstības; un d) tīrā peļņa bija 0.2–2.3 mljrd. euro robežās, un to ietekmēja vairāki faktori, t.sk. pārvedumi uz ECB riska uzkrājumu, procentu likmju dinamika un ar monetāro politiku saistītās vērtspapīru iegādes.

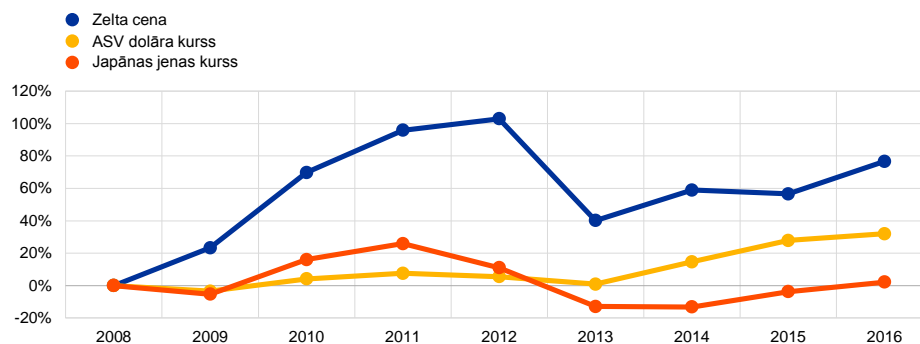
1. attēls

ECB finanšu resursi, galvenie valūtas kursi un zelta cena¹⁰ 2008.–2016. gadā

(milj. euro)

(pārmaiņas 2008. gadā; %)

Avots: ECB.

* Ietverot kopējos zelta, ārvalstu valūtas un vērtspapīru pārvērtēšanas guvumus.

5. Pamatdarbības ietekme uz finanšu pārskatiem

Tabulā sniegts pārskats par ECB galvenajiem darbības veidiem un funkcijām, kas vērstas uz tās uzdevumu izpildi, un to ietekmi uz ECB finanšu pārskatiem. Eurosistēmas monetārās politikas operāciju pilns apjoms sniegts ECB un euro zonas NCB finanšu pārskatos, atspoguļojot monetārās politikas decentralizētas īstenošanas principu Eurosistēmā.

¹⁰ Galveno valūtas kursu un zelta cenas dinamika attēlota kā procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar valūtas kursiem un zelta cenu 2008. gada beigās.

Darbība/funkcija	Ietekme uz ECB finanšu pārskatiem
Monetārās politikas operācijas	Monetārās politikas operācijas, ko veic, izmantojot standarta instrumentu kopumu (t.i., atklātā tirgus operācijas, pastāvīgās iespējas un obligāto rezervju prasības kredītiestādēm), decentralizēti īsteno Eurosistēmas NCB. Attiecīgi šīs operācijas netiek atspoguļotas ECB bilanci.
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri (NOIP, VTP, ABSIP un VSAIP ietvaros) ¹¹	Vērtspapīri, kas iegādāti monetārās politikas mērķiem, tiek uzrādīti bilances postenī "Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri". Šajos portfeļos ietvertie turējumi tiek uzskaitīti saskaņā ar amortizētajām izmaksām, un vismaz reizi gadā tiek veikti vērtības samazināšanās testi. Uzkrātie kupona maksājumi un amortizētās prēmijas un diskonti ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā. ¹²
Ieguldījumu aktivitātes (ārējo rezervju un pašu kapitāla pārvaldīšana)	ECB ārējās rezerves uzrāda bilanci ¹³ vai atspoguļo ārpusbilances kontos līdz norēķinu dienai. ECB pašu kapitāla portfeli uzrāda bilanci, galvenokārt postenī "Pārējie finanšu aktīvi". Tīrie procentu ienākumi, t.sk. uzkrātie kupona maksājumi un amortizētās prēmijas un diskonti, ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā. ¹⁴ Peļņas un zaudējumu aprēķinā ¹⁵ ietverti arī nerealizētie zaudējumi no cenām un valūtas kursiem, kas pārsniedz iepriekš aprēķinātos nerealizētos guvumus no tiem pašiem posteņiem, kā arī realizētie guvumi un zaudējumi no vērtspapīru pārdošanas. Nerealizētos guvumus uzrāda bilanci postenī "Pārvērtēšanas konti".
Likviditāti palielinošās operācijas ārvalstu valūtās	ECB darbojas kā starpnieks starp ārpus euro zonas esošo valstu centrālajām bankām un Eurosistēmas NCB, veicot mijmaiņas darījumus, lai piedāvātu Eurosistēmas darījuma partneriem īstermiņa finansējumu ārvalstu valūtā. Šīs operācijas uzrādītas bilances posteņos "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem" un "Pārējās prasības/saistības Eurosistēmā", un tās neietekmē ECB peļņas un zaudējumu aprēķinu.
Maksājumu sistēmas (TARGET2)	Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas ir euro zonas NCB atlikumi attiecībā pret ECB saistībā ar TARGET2, uzrādīti ECB bilanci kā viena neto aktīvu vai saistību pozīcija. Atlīdzība par šiem atlikumiem ietverta peļņas un zaudējumu aprēķina posteņos "Pārējie procentu ienākumi" un "Pārējie procentu izdevumi".
Banknotes apgrozībā	ECB piešķirtā daļa no apgrozībā esošo euro banknošu kopējās vērtības ir 8%. Šī daļa nodrošināta ar prasībām pret NCB, par kurām tiek maksāti procenti atbilstoši galveno refinansēšanas operāciju procentu likmei. Šie procentu maksājumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā postenī "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā". Izdevumus, kas veidojušies sakarā ar euro banknošu pārrobežu pārvadājumiem starp banknošu spiestuvēm un NCB saistībā ar jaunu banknošu piegādi un starp NCB saistībā ar banknošu trūkuma novēršanu, izmantojot banknošu pārpalikumu, centralizēti sedz ECB. Šos izdevumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Banknošu ražošanas pakalpojumi".
Banku uzraudzība	ECB gada izmaksas saistībā ar uzraudzības uzdevumiem tiek atgūtas, iekasējot no uzraudzītajām iestādēm gada uzraudzības maksu. Uzraudzības maksas uzrādītas peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Tīrie komisijas maksas ienākumi".

6. 2016. gada finanšu rezultāti

2016. gadā ECB tīrā peļņa bija 1 193 milj. euro (2015. gadā – 1 082 milj. euro).

2. attēlā parādīti ECB peļņas un zaudējumu aprēķina komponenti 2016. gadā salīdzinājumā ar 2015. gadu.

¹¹ ECB neiegādājas vērtspapīrus "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros.

¹² Uzrāda neto izteiksmē postenī "Pārējie procentu ienākumi" vai postenī "Pārējie procentu izdevumi" atkarībā no tā, vai neto rezultāts ir pozitīvs vai negatīvs.

¹³ Uzrādīti galvenokārt posteņos "Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi", "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem" un "Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem".

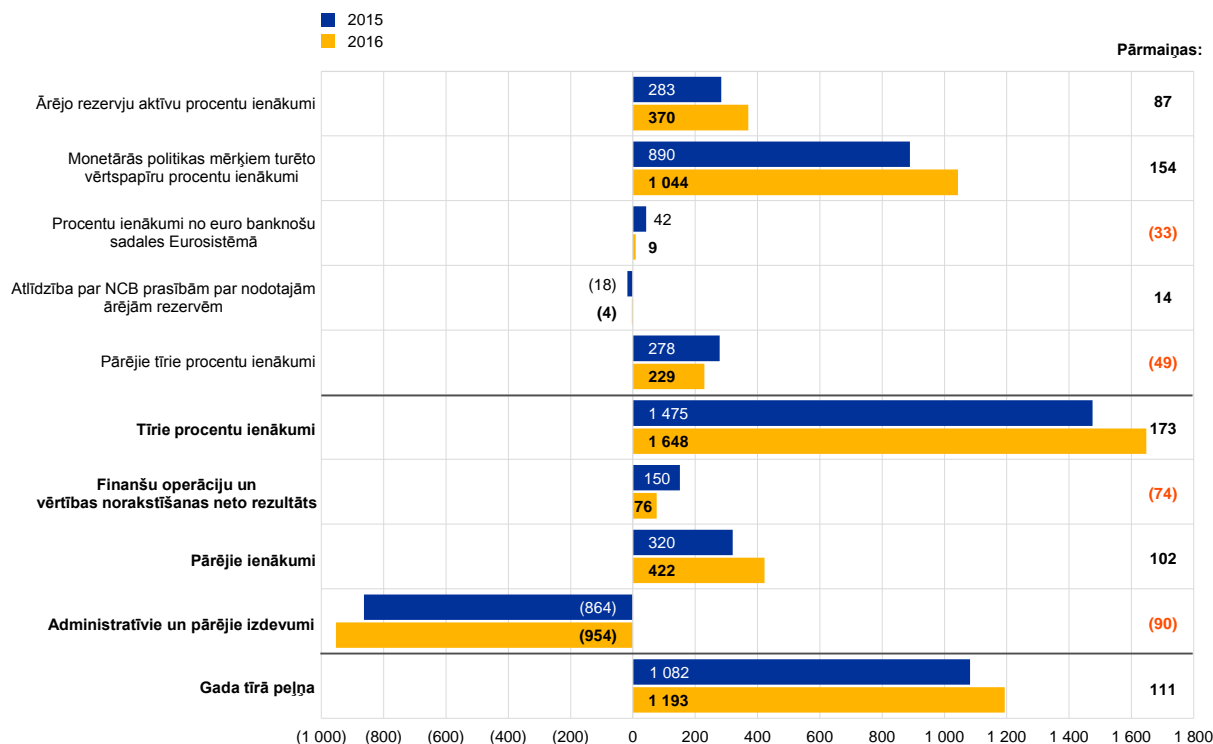
¹⁴ Ar ECB ārējām rezervēm saistītos ienākumus atspoguļo postenī "Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi", savukārt pašu kapitāla procentu ienākumus un izdevumus uzrāda posteņos "Pārējie procentu ienākumi" un "Pārējie procentu izdevumi".

¹⁵ Uzrādīti attiecīgi posteņos "Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana" un "Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi".

2. attēls

ECB peļņas un zaudējumu aprēķina sadalījums 2016. un 2015. gadā

(milj. euro)

Avots: ECB.

Svarīgākie punkti

- Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi pieauga par 87 mljrd. euro, ko galvenokārt noteica lielāki ASV dolāros denominēto vērtspapīru procentu ienākumi.
- Monetārās politikas mērķiem iegādāto vērtspapīru procentu ienākumi 2016. gadā pieauga līdz 1 044 milj. euro (2015. gadā – 890 milj. euro). Procentu ienākumu samazināšanos sakarā ar VTP un pirmās un otrās NOIP ietvaros iegādāto vērtspapīru dzēšanu ar uzviju kompensēja aktīvu iegādes programmas (AIP) ienākumi.¹⁶
- Procentu ienākumi no ECB kopējā apgrozībā esošo euro banknošu apjoma daļas un procentu izdevumi saistībā ar euro zonas NCB nodotajām ārējām rezervēm samazinājās attiecīgi par 33 milj. euro un 14 milj. euro sakarā ar zemāku galveno refinansēšanas operāciju vidējo procentu likmi 2016. gadā.

¹⁶ AIP veido NOIP3, ABSIP, VSAIP un "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma" (USAIP). ECB neiegādājas vērtspapīrus USAIP ietvaros. Sīkāka informācija par AIP atrodama [ECB interneta vietnē](#).

- Pārējie tīrie procentu ienākumi samazinājās galvenokārt sakarā ar mazākiem pašu kapitāla portfeļa procentu ienākumiem saistībā ar zemu peļņas likmju vidi euro zonā.
- Finanšu operāciju neto rezultāts un finanšu aktīvu norakstītā vērtība samazinājās par 74 milj. euro, un tas galvenokārt skaidrojams ar augstāku norakstīto vērtību gada beigās sakarā ar ASV dolāru portfeli turēto vērtspapīru vispārējo tirgus cenas kritumu.
- ECB kopējās administratīvās izmaksas, ietverot nolietojumu, bija 954 milj. euro (2015. gadā – 864 milj. euro). Šis pieaugums skaidrojams ar lielākām izmaksām, kas radās saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (VUM). Ar VUM saistītās izmaksas pilnībā tiek segtas, iekasējot maksu no uzraudzītajām iestādēm. Tādējādi pārējie ienākumi palielinājās līdz 422 milj. euro (2015. gadā – 320 milj. euro).

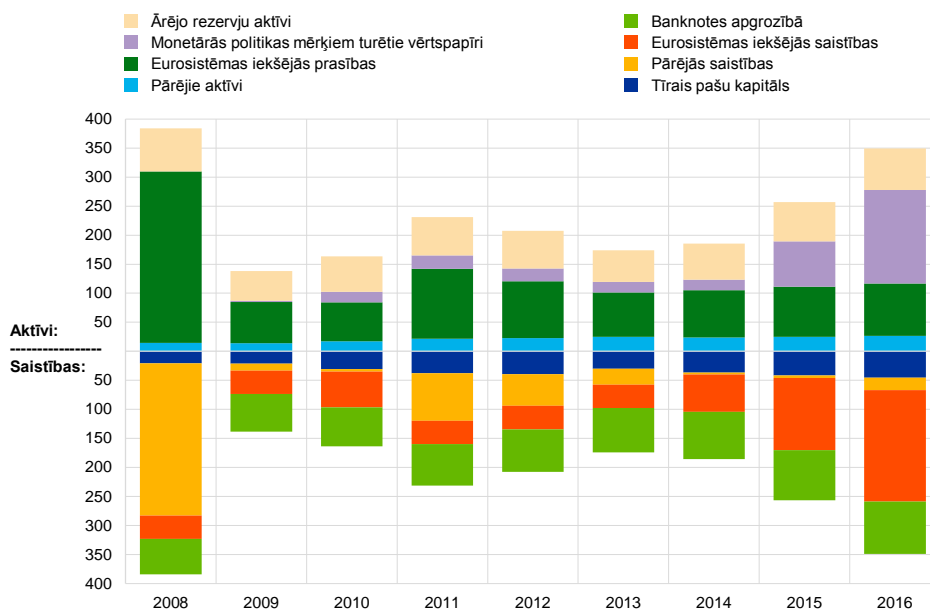
7. ECB finanšu pārskatu ilgtermiņa pārmaiņas

3. un 4. attēlā parādīta ECB bilances un peļņas un zaudējumu aprēķina, kā arī to komponentu attīstība 2008.–2016. gadā.

3. attēls

ECB bilances attīstība 2008.–2016. gadā¹⁷

(mijrd. euro)

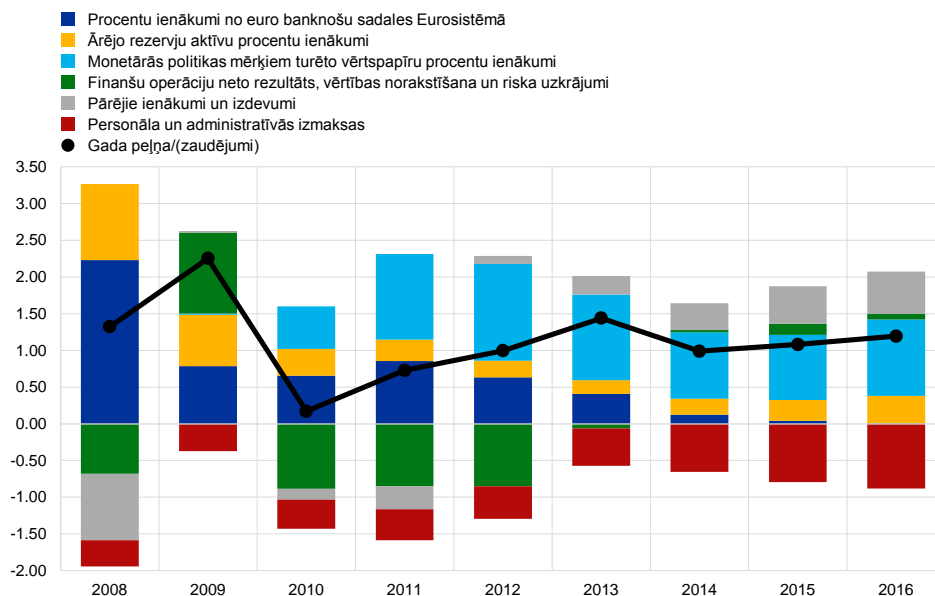
Avots: ECB.

¹⁷ Attēlā atspoguļoti gada beigu dati.

4. attēls

ECB peļņas un zaudējumu aprēķina attīstība 2008.–2016. gadā

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

ECB bilances sarukumu 2008.–2014. gadā galvenokārt noteica ASV dolāru finansējuma situācijas uzlabošanās Eurosistēmas darījuma partneriem un ar to saistītā Eurosistēmas piedāvāto likviditāti palielinošo operāciju ASV dolāros apjoma pakāpeniskā samazināšanās. Tāpēc saruka ECB Eurosistēmas iekšējās prasības un tās pārējās saistības. 2014. gada 4. ceturksnī ECB bilance sāka palielināties, un to noteica nodrošināto obligāciju un ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" (NOIP3) un ABSIP ietvaros. Bilances pieaugums turpinājās 2015. un 2016. gadā sakarā ar euro zonas centrālo, reģionālo un vietējo valdību un atzītu aģentūru emitēto vērtspapīru iegādi saistībā ar VSAIP. Norēķini par visu šo programmu ietvaros iegādātajiem vērtspapīriem notika, izmantojot TARGET2 kontus, tāpēc attiecīgi palielinājās Eurosistēmas iekšējās saistības.

ECB tīro peļņu šajā periodā ietekmēja šādi faktori.

- Galveno refinansēšanas operāciju procentu likmes pazemināšana būtiski samazināja ECB emisijas ienākumus. 2016. gadā procentu likme vidēji bija 0.01% (2008. gadā – 4%), tāpēc procentu ienākumi no apgrozībā esošajām banknotēm 2016. gadā samazinājās līdz 0.01 mljrd. euro (2008. gadā – 2.2 mljrd. euro).
- Īpaši 2010.–2012. gadā palielinājās pārvedumi uz vispārējo risku uzkrājumu valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam. Šajā laikā uz risku uzkrājumu kopumā tika pārvesti 3.5 mljrd. euro, par attiecīgu summu samazinot uzrādīto peļņu.

- Procentu ienākumi no ārējo rezervju aktīviem pakāpeniski samazinājās no 1.0 mljrd. euro 2008. gadā līdz 0.2 mljrd. euro 2013. gadā, galvenokārt sarūkot ar ASV dolāriem saistītajai peļņai un attiecīgi samazinoties ASV dolāru portfeļa procentu ienākumiem. Taču šī tendence pēdējos trijos gados pavērsta pretējā virzienā, un 2016. gadā šie ienākumi sasniedza 0.4 mljrd. euro.
- No vērtspapīru turējumiem, kas iegādāti aktīvu iegādes programmu ietvaros monetārās politikas mērķiem, kopš 2010. gada gūti vidēji 57% no ECB kopējiem neto procentu ienākumiem.
- VUM izveide 2014. gadā veicinājusi personāla un administratīvo izdevumu būtisku pieaugumu. Taču ar VUM saistītās izmaksas tiek segtas, katru gadu iekasējot maksu no uzraudzītajām iestādēm.

ECB finanšu pārskati

Bilance 2016. gada 31. decembrī

AKTĪVI	Skaid- rojums	2016 (euro)	2015 (euro)
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	1.	17 820 761 460	15 794 976 324
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	2.		
SVF debitoru parādi	2.1.	716 225 836	714 825 534
Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi	2.2.	50 420 927 403	49 030 207 257
		51 137 153 239	49 745 032 791
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	2.2.	2 472 936 063	1 862 714 832
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	3.	98 603 066	52 711 983
Euro zonas rezidentu euro denominētie vērtspapīri	4.		
Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	4.1.	160 815 274 667	77 808 651 858
Eurosistēmas iekšējās prasības	5.		
Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā	5.1.	90 097 085 330	86 674 472 505
Pārējie aktīvi	6.		
Materiālie un nemateriālie pamatlīdzekļi	6.1.	1 239 325 587	1 263 646 830
Pārējie finanšu aktīvi	6.2.	20 618 929 223	20 423 917 583
Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība	6.3.	839 030 321	518 960 866
Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi	6.4.	2 045 522 937	1 320 068 350
Dažādi	6.5.	1 799 777 235	1 180 224 603
		26 542 585 303	24 706 818 232
Kopā aktīvi		348 984 399 128	256 645 378 525

PASĪVI	Skaid- rojums	2016 (euro)	2015 (euro)
Banknotes apgrozībā	7.	90 097 085 330	86 674 472 505
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	8.	1 851 610 500	0
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	9.		
Pārējās saistības	9.1.	1 060 000 000	1 026 000 000
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	10.	16 730 644 177	2 330 804 192
Eurosistēmas iekšējās saistības	11.		
Saistības par nodotajām ārējām rezervēm	11.1.	40 792 608 418	40 792 608 418
Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)	11.2.	151 201 250 612	83 083 520 309
		191 993 859 030	123 876 128 727
Pārējās saistības	12.		
Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība	12.1.	660 781 618	392 788 148
Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi	12.2.	69 045 958	95 543 989
Dažādi	12.3.	1 255 559 836	891 555 907
		1 985 387 412	1 379 888 044
Uzkrājumi	13.	7 706 359 686	7 703 394 185
Pārvērtēšanas konti	14.	28 626 267 808	24 832 823 174
Kapitāls un rezerves	15.		
Kapitāls	15.1.	7 740 076 935	7 740 076 935
Gada peļņa		1 193 108 250	1 081 790 763
Kopā pasīvi		348 984 399 128	256 645 378 525

Peļņas un zaudējumu aprēķins 2016. gada 31. decembrī

	Skaid- rojums	2016 (euro)	2015 (euro)
Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi	22.1.	370 441 770	283 205 941
Procentu ienākumi, kas gūti no euro banknošu sadales Eurosistēmā	22.2.	8 920 896	41 991 105
Pārējie procentu ienākumi	22.4.	1 604 648 023	1 732 919 191
<i>Procentu ienākumi</i>		<i>1 984 010 689</i>	<i>2 058 116 237</i>
Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm	22.3.	(3 611 845)	(17 576 514)
Pārējie procentu izdevumi	22.4.	(332 020 205)	(565 387 082)
<i>Procentu izdevumi</i>		<i>(335 632 050)</i>	<i>(582 963 596)</i>
Tīrie procentu ienākumi	22.	1 648 378 639	1 475 152 641
Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi	23.	224 541 742	214 433 730
Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana	24.	(148 172 010)	(64 053 217)
Pārvedumi uz/no uzkrājumiem valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredīriskam un zelta cenas riskam		0	0
Finanšu operāciju, vērtības norakstīšanas un riska uzkrājumu neto rezultāts		76 369 732	150 380 513
Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi	25.	371 322 769	268 332 261
Kapitāla akciju un līdzdalības kapitālā ienākumi	26.	869 976	908 109
Pārējie ienākumi	27.	50 000 263	51 023 378
Kopā tīrie ienākumi		2 146 941 379	1 945 796 902
Personāla izmaksas	28.	(466 540 231)	(440 844 142)
Administratīvie izdevumi	29.	(414 207 622)	(351 014 617)
Materiālo un nemateriālo pamatlīdzekļu nolietojums		(64 769 605)	(64 017 361)
Banknošu ražošanas pakalpojumi	30.	(8 315 671)	(8 130 019)
Gada peļņa		1 193 108 250	1 081 790 763

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 7. februārī

Eiropas Centrālā banka

Mario Dragi (*Mario Draghi*)
Prezidents

Grāmatvedības politika¹⁸

Finanšu pārskatu forma un sniegšana

ECB finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar šādu grāmatvedības politiku¹⁹, kura, pēc ECB Padomes domām, sniedz patiesu informāciju par finanšu pārskatiem, vienlaikus atspoguļojot centrālās bankas darbību raksturu.

Grāmatvedības principi

Ievēroti šādi grāmatvedības principi: ekonomiskā būtība un caurredzamība, piesardzība, notikumu pēc bilances datuma atzīšana, būtiskums, darbības turpināšanas pieņēmums, uzkrāšanas princips, konsekvence un salīdzināmība.

Aktīvu un saistību atzīšana

Aktīvu vai saistības atzīst bilancē tikai tad, ja ir ticams, ka jebkurš ar to saistīts nākotnes saimnieciskais labums plūdīs uz ECB vai no tās, visi ar to saistītie riski un atlīdzība būtībā ir nodoti ECB un aktīva izmaksas vai vērtību vai saistību apjomu var ticami novērtēt.

Uzskaites pamats

Šie pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu principu, kas atbilstoši pielāgots, lai iekļautu tirgojamo vērtspapīru (izņemot monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus), zelta un visu pārējo bilances un ārpusbilances aktīvu un saistību ārvalstu valūtās novērtējumu tirgus vērtībā.

Darījumi ar finanšu aktīviem un saistībām pārskatos atspoguļoti, ievērojot datumu, kad veikts norēķins.

Darījumus ar ārvalstu valūtā denominētiem finanšu instrumentiem, izņemot tagadnes darījumus ar vērtspapīriem, grāmato ārpusbilances kontos darījuma datumā. Norēķinu datumā ārpusbilances grāmatojumus reversē un darījumus uzrāda bilancē. Ārvalstu valūtas pirkšana un pārdošana ietekmē ārvalstu valūtas tīro pozīciju darījuma datumā. Pārdošanas realizētie guvumi vai zaudējumi arī tiek aprēķināti šajā datumā. Uzkrātos procentus, prēmijas un diskonta summas, kas saistītas ar ārvalstu

¹⁸ ECB grāmatvedības politika detalizēti izklāstīta ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā (ES) 2016/2247 par Eiropas Centrālās bankas gada pārskatiem (ECB/2016/35; OV L 347, 20.12.2016., 1. lpp.).

¹⁹ Šī politika, kura pēc vajadzības regulāri tiek pārskatīta un koriģēta, atbilst ECBS Statūtu 26.4. panta noteikumiem. Tie paredz saskaņotu pieeju noteikumiem, kas regulē Eurosistēmas operāciju uzskaiti un finanšu pārskatu sniegšanu.

valūtā denominētiem finanšu instrumentiem, aprēķina un grāmato katru dienu. Šie uzkrājumi arī katru dienu ietekmē ārvalstu valūtas pozīciju.

Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības

Aktīvi un saistības ārvalstu valūtā izteikti euro saskaņā ar valūtas kursu bilances datumā. Ienākumi un izdevumi izteikti saskaņā ar valūtas kursu uzskaites dienā. Ārvalstu valūtu aktīvu un saistību pārvērtēšanu veic katrai valūtai atsevišķi, iekļaujot gan bilances, gan ārpusbilances instrumentus.

Aktīvu un saistību ārvalstu valūtās pārvērtēšanu, pamatojoties uz tirgus cenām, veic atsevišķi no pārvērtēšanas saskaņā ar valūtas kursu.

Zeltu novērtē, pamatojoties uz tā tirgus cenu bilances datumā. Zeltam netiek veikta atšķirīga pārvērtēšana, pamatojoties uz cenu un valūtas kursu. Tā vietā uzrāda vienu zelta vērtību, pamatojoties uz zelta cenu euro par vienu Trojas unci, ko gadam, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, aprēķināja saskaņā ar euro kursu attiecībā pret ASV dolāru 2016. gada 30. decembrī.

Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) definē kā valūtu grozu. Lai pārvērtētu ECB SDR turējumus, SDR vērtību noteica kā piecu galveno valūtu (ASV dolāra, euro, Japānas jenas, Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Ķīnas renminbi) kursu svērto summu, pārrēķinot tās euro saskaņā ar stāvokli 2016. gada 30. decembrī.

Vērtspapīri

Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

Pašlaik monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri tiek uzskaitīti saskaņā ar amortizētajām izmaksām (ņemot vērā vērtības samazināšanos).

Pārējie vērtspapīri

Tirgojamās vērtspapīrus (izņemot monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus) un līdzīgus aktīvus novērtē, pamatojoties uz vidējo tirgus cenu vai attiecīgo ienesīguma līkni bilances datumā. Katru vērtspapīru novērtē atsevišķi. Ar vērtspapīriem saistītos iespēju līgumus atsevišķi nevērtē. Gadam, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, izmantotas vidējās tirgus cenas 2016. gada 30. decembrī. Nelikvidās kapitāla daļas un citus kapitāla instrumentus, kas tiek turēti kā pastāvīgie ieguldījumi, novērtē atbilstoši izmaksām, ņemot vērā vērtības samazināšanos.

Ienākumu atzīšana

Ienākumi un izdevumi atzīti periodā, kurā tie gūti vai radušies.²⁰ Ārvalstu valūtas, zelta un vērtspapīru pārdošanas realizētos guvumus un zaudējumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķinā. Šādus realizētos guvumus un zaudējumus aprēķina atbilstoši attiecīgā aktīva vidējām izmaksām.

Nerealizētos guvumus neatzīst kā ienākumus, bet pārved tieši uz pārvērtēšanas kontu.

Nerealizētos zaudējumus uzrāda peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie gada beigās pārsniedz iepriekšējos pārvērtēšanas guvumus, kas uzrādīti atbilstošajā pārvērtēšanas kontā. Šādus kāda vērtspapīra, ārvalstu valūtas vai zelta nerealizētos zaudējumus neieskaita ar cita vērtspapīra, ārvalstu valūtas vai zelta nerealizētajiem guvumiem. Ja peļņas un zaudējumu aprēķinā uzrādīti kāda posteņa nerealizētie zaudējumi, šā posteņa vidējās izmaksas samazina līdz valūtas kursam vai tirgus cenai gada beigās. Procentu likmju mijmaiņas darījumu nerealizētie zaudējumi, kas gada beigās uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, tiek amortizēti nākamajos gados.

Vērtības samazināšanās zaudējumi tiek uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā un nākamajos gados netiek reversēti, izņemot, ja vērtība atkal pieaug un šis pieaugums ir attiecināms uz novērojamu notikumu, kas norisinājies pēc tam, kad pirmo reizi uzrādīta vērtības samazināšanās.

Vērtspapīru prēmijas vai diskonta summas tiek amortizētas šo vērtspapīru atlikušajā līguma termiņā.

Reversie darījumi

Reversie darījumi ir operācijas, kurās ECB pērk vai pārdod aktīvus saskaņā ar *repo* līgumu vai veic kredītooperācijas pret nodrošinājumu.

Repo darījumos vērtspapīri tiek pārdoti par naudu, vienlaikus slēdzot līgumu par to atpirkšanu no darījuma partnera par noteiktu cenu konkrētā nākotnes datumā. *Repo* darījumi uzskaitīti kā nodrošināti noguldījumi bilances saistību pusē. Vērtspapīri, kas pārdoti šāda līguma ietvaros, paliek ECB bilancē.

Reversajos *repo* darījumos vērtspapīri tiek pirkti par naudu, vienlaikus slēdzot līgumu par to atpārdošanu darījuma partnerim par noteiktu cenu konkrētā nākotnes datumā. Reversie *repo* darījumi uzrādīti kā nodrošināti aizdevumi bilances aktīvu pusē, bet netiek iekļauti ECB vērtspapīru turējumā.

Reversos darījumus (t.sk. vērtspapīru aizdevumu darījumus), kurus veic specializētas iestādes piedāvātas programmas ietvaros, uzrāda bilancē tikai tad, ja tiek sniegts naudas līdzekļu nodrošinājums, kas netiek ieguldīts.

²⁰ Administratīvajiem uzkrājumiem noteikts minimālais sliekšnis 100 000 euro.

Ārpusbilances instrumenti

Valūtas instrumenti, t.i., biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu nākotnes puse un citi valūtas instrumenti, kas ietver vienas valūtas apmaiņu pret citu kādā nākotnes datumā, ārvalstu valūtas maiņas guvumu un zaudējumu aprēķināšanai iekļauti tīrajā ārvalstu valūtas pozīcijā.

Katru procentu likmju instrumentu pārvērtē atsevišķi. Atklāto biržā tirgoto procentu likmju nākotnes darījumu līgumu, kā arī procentu likmju mijmaiņas darījumu, kuru klīringu veic centrālais darījuma partneris, starpības līdz tirgus vērtībai dienas pārmaiņas uzrādītas peļņas un zaudējumu aprēķinā. Biržā netirgotos nākotnes darījumus ar vērtspapīriem un procentu likmju mijmaiņas darījumus, kuru klīringu neveic centrālais darījuma partneris, novērtē ECB, pamatojoties uz vispārpieņemtām vērtēšanas metodēm un izmantojot novērojamās tirgus cenas un procentu likmes, kā arī diskonta faktoros no norēķina datumiem līdz novērtējuma datumam.

Notikumi pēc bilances datuma

Aktīvu un pasīvu vērtība koriģēta, atspoguļojot notikumus laikā no gada beigu bilances datuma līdz datumam, kad Valde akceptē ECB finanšu pārskatu iesniegšanu Padomei apstiprināšanai, ja šādi notikumi būtiski ietekmē aktīvu un pasīvu stāvokli bilances datumā.

Svarīgi notikumi pēc bilances datuma, kas neietekmē aktīvu un pasīvu stāvokli bilances datumā, atspoguļoti skaidrojumos.

ECBS iekšējie atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi

ECBS iekšējie atlikumi veidojas galvenokārt saistībā ar ES veiktajiem pārrobežu maksājumiem, par kuriem norēķini tiek veikti euro, izmantojot centrālās bankas naudas līdzekļus. Šos darījumus lielākoties iniciē privātā sektora pārstāvji (t.i., kredītiestādes, sabiedrības un privātpersonas). Norēķini par šiem darījumiem tiek veikti TARGET2 (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system*), un to rezultātā veidojas divpusēji atlikumi ES valstu centrālo banku TARGET2 kontos. Katru dienu tiek aprēķinātas šo divpusējo atlikumu neto pozīcijas, ko attiecina uz ECB, un tādējādi katrai NCB paliek tikai viena divpusējā tīrā pozīcija attiecībā pret ECB. ECB uzskaitē šī pozīcija atspoguļo katras NCB neto prasības vai saistības pret pārējo ECBS. Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas ir euro zonas NCB atlikumi attiecībā pret ECB saistībā ar TARGET2, kā arī citi euro denominētie Eurosistēmas iekšējie atlikumi (piemēram, starpperioda peļņas sadales NCB), uzrādīti ECB bilancē kā viena neto aktīvu vai saistību pozīcija un atspoguļoti postenī "Pārējās prasības Eurosistēmā (neto)" vai postenī "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)". ECBS iekšējie atlikumi, kas ir ārpus euro zonas esošo valstu NCB atlikumi

attiecībā pret ECB saistībā ar to dalību TARGET2²¹, atspoguļoti postenī "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem".

Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas saistīti ar euro banknošu sadali Eurosistēmā, uzrādīti kā viens neto aktīvs postenī "Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā" (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Eurosistēmas iekšējie atlikumi, kas radušies, NCB, kuras pievienojas Eurosistēmai, nododot ārējo rezervju aktīvus ECB, denominēti euro un uzrādīti postenī "Saistības par nodotajām ārējām rezervēm".

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi, ieskaitot nemateriālos aktīvus, bet izņemot zemi un mākslas darbus, tiek novērtēti atbilstoši izmaksām, atņemot nolietojumu. Zeme un mākslas darbi tiek novērtēti atbilstoši izmaksām. Lai uzrādītu ECB galvenās ēkas nolietojumu, izmaksas tiek attiecinātas uz atbilstošajām aktīvu sastāvdaļām, kuru nolietojums tiek aprēķināts saskaņā ar to novērtēto lietderīgās izmantošanas laiku. Nolietojumu aprēķina saskaņā ar lineāro metodi gaidāmajā pamatlīdzekļa lietderīgās izmantošanas laikā, sākot ar ceturksni, pēc kura pamatlīdzeklis kļuvis pieejams izmantošanai. Galvenajām aktīvu grupām piemēroti šādi lietderīgās izmantošanas laiki.

Ēkas	20 gadu, 25 gadi vai 50 gadu
Iekārtas telpās	10 vai 15 gadu
Tehniskais aprīkojums	4 gadi, 10 vai 15 gadu
Datori, ar tiem saistītā datoraparātūra un programmatūra, transportlīdzekļi	4 gadi
Mēbeles	10 gadu

Nolietojuma periods kapitalizētajiem remonta izdevumiem, kas saistīti ar ECB pašreizējām īrētajām telpām, koriģēts, ņemot vērā visus notikumus, kas ietekmē attiecīgā pamatlīdzekļa gaidāmo lietderīgās izmantošanas laiku.

Pamatlīdzekļus, kuru cena mazāka par 10 000 euro, noraksta iegādes gadā.

Pamatlīdzekļus, kuri atbilst kapitalizācijas kritērijiem, bet vēl ir būvniecības vai sagatavošanas stadijā, uzrāda postenī "Pamatlīdzekļi būvniecības stadijā". Pēc šo aktīvu lietošanas uzsākšanas ar tiem saistītās izmaksas tiek pārvestas uz attiecīgajiem pamatlīdzekļu posteņiem.

²¹ 2016. gada 31. decembrī TARGET2 piedalījās šādas ārpus euro zonas esošo valstu NCB: *Българска народна банка* (Bulgārijas Nacionālā banka), *Danmarks Nationalbank*, *Hrvatska narodna banka*, *Narodowy Bank Polski* un *Banca Națională a României*.

ECB pensiju plāni, citi pēcnodarbinātības pabalsti un citi ilgtermiņa pabalsti

ECB nodrošina noteikto pabalstu plānus saviem darbiniekiem, Valdes locekļiem un ECB nodarbinātajiem Uzraudzības valdes locekļiem.

Darbinieku pensiju plānu finansē, izmantojot aktīvus, kas tiek turēti darbinieku ilgtermiņa pabalstu fondā. ECB un darbinieku obligātās iemaksas ir attiecīgi 20.7% un 7.4% no pamatalgas un atspoguļotas plāna noteikto pabalstu pīlārā. Darbinieki var brīvprātīgi veikt papildu iemaksas noteikto iemaksu pīlārā, ko var izmantot, lai nodrošinātu papildu pabalstu apjomu.²² Šos papildu pabalstus nosaka brīvprātīgo iemaksu apjoms un veikto iemaksu ieguldījumu ienākumi.

Pastāv ar fondiem nesaistītas vienošanās par ECB Valdes locekļu un ECB nodarbināto Uzraudzības valdes locekļu pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem. Pastāv arī ar fondiem nesaistītas vienošanās par darbinieku pēcnodarbinātības pabalstiem, kas nav pensijas, un citiem ilgtermiņa pabalstiem.

Neto noteikto pabalstu saistības

Saistības, kuras bilances postenī "Pārējās saistības" atzītas attiecībā uz noteikto pabalstu plāniem, veido noteikto pabalstu pienākuma pašreizējā vērtība bilances datumā, no kuras atņemta šā pienākuma finansēšanai izmantoto plāna aktīvu patiesā vērtība.

Noteikto pabalstu pienākumu katru gadu aprēķina neatkarīgi aktuāri, izmantojot plānotās vienības kredītmēro. Noteikto pabalstu pienākuma pašreizējo vērtību aprēķina, diskontējot aplēsto nākotnes naudas plūsmu, izmantojot procentu likmi, ko nosaka pēc euro denominētu augstas kvalitātes uzņēmumu obligāciju, kuru dzēšanas termiņš atbilst pensiju pienākuma termiņam, tirgus ienesīguma bilances datumā.

Aktuārie guvumi un zaudējumi var rasties uz pieredzi pamatoto korekciju rezultātā (kur faktiskie rezultāti atšķiras no iepriekšējiem aktuārajiem pieņēmumiem) un no aktuāro pieņēmumu pārmaiņām.

Neto noteikto pabalstu izmaksas

Neto noteikto pabalstu izmaksas sadala komponentos, kas uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, un pārrēķinātajos atlikumos saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem, kas uzrādīti bilances postenī "Pārvērtēšanas konti".

Peļņas un zaudējumu aprēķinā iekļauj neto summu, kas ietver:

²² Šos līdzekļus, kas uzkrāti brīvprātīgo iemaksu veidā, darbinieki pensionēšanās brīdī var izmantot papildu pensijas iegādei. Šī pensija no attiecīgā brīža tiek iekļauta noteikto pabalstu saistībās.

- a) kārtējās apkalpošanas izmaksas noteiktajiem pabalstiem, kas uzkrājas gada laikā;
- b) tīros procentus no neto noteikto pabalstu pienākuma pēc diskonta likmes;
- c) pārrēķinātos atlikumus saistībā ar citiem ilgtermiņa pabalstiem (pilnībā).

Postenī "Pārvērtēšanas konti" norādītajā tīrajā summā ietverti:

- a) aktuārie guvumi un zaudējumi no noteikto pabalstu pienākuma;
- b) faktiskā peļņa no plāna aktīviem, izņemot summas, kas ietvertas tīrajos procentos no neto noteikto pabalstu saistībām;
- c) jebkuras noteikta aktīvu maksimālā apjoma ietekmes pārmaiņas, izņemot summas, kas ietvertas neto noteikto pabalstu saistību tīrajos procentos.

Lai noteiktu atbilstošās saistības finanšu pārskatos, šos atlikumus katru gadu vērtē neatkarīgi aktuāri.

Banknotes apgrozībā

ECB un euro zonas NCB, kas kopā veido Eurosistēmu, emitē euro banknotes.²³ Apgrozībā esošo euro banknošu kopējā vērtība katra mēneša pēdējā darbadienā saskaņā ar banknošu pārdales atslēgu²⁴ tiek sadalīta starp Eurosistēmas centrālajām bankām.

ECB piešķirtā daļa ir 8% no apgrozībā esošo euro banknošu kopējās vērtības, un to atspoguļo bilances pasīvu postenī "Banknotes apgrozībā". ECB daļa kopējā euro banknošu emisijā nodrošināta ar prasībām pret NCB. Šīs prasības, par kurām tiek maksāti procenti²⁵, uzrādītas apakšpostenī "Eurosistēmas iekšējās prasības: prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā" (sk. "ECBS iekšējie atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Procentu ienākumi no šīm prasībām ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā".

Starpperioda peļņas sadale

ECB ienākumu no euro banknotēm apgrozībā un no a) "Vērtspapīru tirgu programmas", b) trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas", c) "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru programmas" un d) "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros iegādātajiem monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem radušos ienākumu summu sadala nākamā gada janvārī starpperioda

²³ 2010. gada 13. decembra Lēmums ECB/2010/29 par euro banknošu emisiju (pārstrādāta versija; OV L 35, 09.02.2011., 26. lpp.; ar grozījumiem).

²⁴ Banknošu pārdales atslēga ir procentuālās daļas, ko iegūst, ņemot vērā ECB daļu kopējā euro banknošu emisijā un piemērojot kapitāla parakstīšanas atslēgu NCB daļai šajā kopumā.

²⁵ ECB 2016. gada 3. novembra Lēmums (ES) 2016/2248 par dalībvalstu, kuru valūta ir euro, nacionālo centrālo banku monetāro ienākumu sadali (ECB/2016/36; OV L 347, 20.12.2016., 26. lpp.).

ienākumu sadales veidā, ja vien ECB Padome nav lēmusi citādi.²⁶ To sadala pilnībā, ja vien tā nav lielāka par ECB tīro peļņu attiecīgajā gadā un atkarībā no Padomes lēmumiem pārvest līdzekļus uzkrājumā valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam. Padome var arī nolemt samazināt starpperioda peļņas sadales apjomu, neietverot izmaksas, kas radušās ECB saistībā ar euro banknošu emisiju un apstrādi.

Pārklasificēšana

Procentu ienākumi (piemēram, kuponu procenti) un procentu izdevumi (piemēram, prēmiju amortizācija), kas radušies saistībā ar monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem, iepriekš tika uzrādīti saskaņā ar bruto principu posteņos "Citi procentu ienākumi" un "Citi procentu izdevumi". Lai saskaņotu saistībā ar monetārās politikas operācijām radušos procentu ienākumu un izdevumu uzrādīšanu Eurosistēmas līmenī, ECB nolēmusi ar 2016. gadu uzrādīt šīs summas saskaņā ar neto principu posteņos "Citi procentu ienākumi" vai "Citi procentu izdevumi" atkarībā no tā, vai neto summa ir pozitīva vai negatīva. 2015. gada salīdzināmie atlikumi koriģēti šādi.

	Publicēts 2015. gadā (euro)	Korekcija pārklasificēšanas dēļ (euro)	Jaunais uzrādītais atlikums (euro)
Pārējie procentu ienākumi	2 168 804 955	(435 885 764)	1 732 919 191
Pārējie procentu izdevumi	(1 001 272 846)	435 885 764	(565 387 082)

Pārklasificēšana neietekmēja 2015. gadā uzrādīto tīro peļņu.

Citi jautājumi

Ņemot vērā ECB kā centrālās bankas lomu, naudas plūsmas pārskata publicēšana nesniegtu finanšu pārskatu lasītājiem nekādu svarīgu papildu informāciju.

Saskaņā ar ECBS Statūtu 27. pantu un pamatojoties uz Padomes rekomendāciju, ES Padome uz pieciem gadiem – līdz 2017. finanšu gada beigām – apstiprinājusi *Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft*, Stuttgart (Vācijas Federatīvā Republika) par ECB ārējiem revidentiem.

²⁶ ECB 2014. gada 15. decembra Lēmums (ES) 2015/298 par to, kā pagaidām sadala Eiropas Centrālās bankas ienākumus (pārstrādāta versija; ECB/2014/57; OV L 53, 25.02.2015., 24. lpp.; ar grozījumu).

Bilances skaidrojumi

1. Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi

ECB 2016. gada 31. decembrī piederēja 16 229 522 Trojas unces²⁷ zelta. 2016. gadā netika veikti darījumi ar zeltu, tāpēc ECB turējumi salīdzinājumā ar to apjomu 2015. gada 31. decembrī nemainījās. Šo turējumu vērtības euro ekvivalents pieauga sakarā ar zelta cenas kāpumu 2016. gadā (sk. "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 14. skaidrojumu "Pārvērtēšanas konti").

2. Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu un euro zonas valstu rezidentiem

2.1. SVF debitoru parādi

Šis aktīvs atspoguļo SDR ECB turējumā 2016. gada 31. decembrī. Tas saistīts ar divvirzienu vienošanos ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF) par SDR pirkšanu un pārdošanu, saskaņā ar kuru SVF ir pilnvarots ECB vārdā organizēt SDR pirkšanu vai pārdošanu par euro minimālā un maksimālā turējumu līmeņa robežās. Grāmatvedības vajadzībām SDR uzskata par ārvalstu valūtu (sk. "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

2.2. Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi un prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem

Šos divus posteņus veido atlikumi bankās, aizdevumi ārvalstu valūtās un ieguldījumi ASV dolāros un Japānas jenās denominētos vērtspapīros.

Prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti	6 844 526 120	4 398 616 340	2 445 909 780
Naudas tirgus noguldījumi	2 005 810 644	1 666 345 182	339 465 462
Reversie <i>repo</i> darījumi	503 747 273	831 266 648	(327 519 375)
Ieguldījumi vērtspapīros	41 066 843 366	42 133 979 087	(1 067 135 721)
Kopā	50 420 927 403	49 030 207 257	1 390 720 146

²⁷ Tas atbilst 504.8 tonnām.

Prasības pret euro zonas valstu rezidentiem	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti	1 211 369	953 098	258 271
Naudas tirgus noguldījumi	1 964 182 715	1 861 761 734	102 420 981
Reversie repo darījumi	507 541 979	0	507 541 979
Ieguldījumi vērtspapīros	0	0	0
Kopā	2 472 936 063	1 862 714 832	610 221 231

Šo posteņu pieaugums 2016. gadā skaidrojams galvenokārt ar ASV dolāra un Japānas jenas kursa kāpumu attiecībā pret euro.

2016. gada 31. decembrī ECB bija šādi neto ārvalstu valūtu turējumi ASV dolāros un Japānas jenās²⁸.

	2016 Valūta (milj.)	2015 Valūta (milj.)
ASV dolāri	46 759	46 382
Japānas jenas	1 091 844	1 085 596

3. Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm

2016. gada 31. decembrī šo posteni veidoja pieprasījuma noguldījumu konti euro zonas valsts rezidentu turējumā.

4. Euro zonas rezidentu euro denominētie vērtspapīri

4.1. Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri

2016. gada 31. decembrī šo posteni veidoja vērtspapīri, ko ECB iegādājusies triju "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" (NOIP), "Vērtspapīru tirgu programmas" (VTP), "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas" (ABSIP) un "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" (VSAIP) ietvaros.

Pirmās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" ietvaros iegāde tika pabeigta 2010. gada 30. jūnijā, savukārt otrā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma" noslēdzās 2012. gada 31. oktobrī. VTP tika pārtraukta 2012. gada 6. septembrī.

²⁸ Šajos turējumos ietilpst attiecīgajā ārvalstu valūtā denominēti aktīvi mīnus pasīvi, uz kuriem attiecas ārvalstu valūtas pārvērtēšana. Tie ietverti posteņos "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem", "Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi", "Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība" (pasīvu pusē) un "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi", ņemot vērā biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes darījumus un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus, kas ietverti ārpusbilances posteņos. Tie guvumi no ārvalstu valūtā denominēto finanšu instrumentu cenas, kuri radušies pārvērtēšanas rezultātā, nav ietverti.

2016. gadā Eurosistēmas programmas, kas veido aktīvu iegādes programmu (AIP)²⁹, t.i., trešo "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" (NOIP3), ABSIP un VSVIP, papildināja ceturtais komponents – "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma" (USAIP)³⁰. Padome 2016. gadā pieņēma lēmumus, kuriem bija tieša ietekme uz mēneša iegāžu apjomu un AIP ilgumu.³¹ Tika nolemts 1) sākot ar 2016. gada aprīli, palielināt NCB un ECB AIP ietvaros veikto iegāžu kopējo mēneša neto apjomu no 60 mljrd. euro līdz vidēji 80 mljrd. euro un 2) pēc 2017. gada marta turpināt neto iegādes AIP ietvaros ar mēneša apjomu 60 mljrd. euro līdz 2017. gada decembra beigām vai, ja nepieciešams, ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši tās inflācijas mērķim.³² Neto iegādes tiks veiktas, vienlaikus atkārtoti ieguldot to AIP ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas maksājumus, kuriem pienācis dzēšanas termiņš.

Visu šo programmu ietvaros iegādātos vērtspapīrus novērtē saskaņā ar amortizētajām izmaksām, ņemot vērā vērtības samazināšanos (sk. grāmatvedības politikas skaidrojumu sadaļu "Vērtspapīri").

ECB turēto vērtspapīru amortizētās izmaksas, kā arī to tirgus vērtība³³ (netiek uzskaitīta bilancē vai peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet sniegta tikai salīdzinājumam) ir šādas.

	2016 (euro)		2015 (euro)		Pārmaiņas (euro)	
	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība	Amortizētās izmaksas	Tirgus vērtība
Pirmā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	1 032 305 522	1 098 106 253	1 786 194 503	1 898 990 705	(753 888 981)	(800 884 452)
Otrā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	690 875 649	743 629 978	933 230 549	1 013 540 352	(242 354 900)	(269 910 374)
Trešā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	16 550 442 553	16 730 428 857	11 457 444 451	11 396 084 370	5 092 998 102	5 334 344 487
"Vērtspapīru tirgu programma"	7 470 766 415	8 429 995 853	8 872 443 668	10 045 312 608	(1 401 677 253)	(1 615 316 755)
"Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programma"	22 800 124 065	22 786 088 513	15 321 905 622	15 220 939 054	7 478 218 443	7 565 149 459
"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"	112 270 760 463	112 958 545 591	39 437 433 065	39 372 318 024	72 833 327 398	73 586 227 567
Kopā	160 815 274 667	162 746 795 045	77 808 651 858	78 947 185 113	83 006 622 809	83 799 609 932

Vērtspapīru dzēšana noteica pirmās un otrās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" un VTP ietvaros turēto portfeļu amortizēto izmaksu samazināšanos.

Padome regulāri novērtē ar visu šo programmu ietvaros turētajiem vērtspapīriem saistītos finanšu riskus.

²⁹ Sīkāka informācija par AIP atrodama [ECB interneta vietnē](#).

³⁰ Šīs programmas ietvaros NCB var veikt euro zonā darbojošos nebanku sabiedrību emitēto euro denominēto investīciju kategorijas obligāciju iegādi. Šīs programmas ietvaros ECB neiegādājas vērtspapīrus.

³¹ Sk. ECB [2016. gada 10. marta](#) un [2016. gada 8. decembra](#) paziņojumus presei.

³² Cenšoties panākt cenu stabilitāti, ECB mērķis ir vidējā termiņā noturēt inflācijas līmeni, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam.

³³ Tirgus vērtības rādītāji ir indikatīvi, un to pamatā ir tirgū kotētās cenas. Ja tirgū kotētās cenas nav pieejamas, tirgus cenas noteiktas, izmantojot iekšējos Eurosistēmas modeļus.

Izmantojot gada beigu datus, tiek veikti gadskārtējie vērtības samazināšanās testi, kurus apstiprina Padome. Šajos testos vērtības samazināšanās rādītāji tiek novērtēti katrai programmai atsevišķi. Gadījumos, kad tika novēroti vērtības samazināšanās rādītāji, tika veikta papildu analīze, lai apstiprinātu, ka vērtības samazināšanās nav ietekmējusi pamatā esošo vērtspapīru naudas plūsmas. Pamatojoties uz šajā gadā veikto vērtības samazināšanās testu rezultātiem, zaudējumi no monetārās politikas portfeļos turētajiem vērtspapīriem 2016. gadā netika atzīti.

5. Eurosistēmas iekšējās prasības

5.1. Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā

Šo posteni veido ECB prasības pret euro zonas NCB saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojums). Atbildība par šīm prasībām tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi³⁴ (sk. 22.2. skaidrojumu "Procentu ienākumi no euro banknošu sadales Eurosistēmā").

6. Pārējie aktīvi

6.1. Materiālie un nemateriālie pamatlīdzekļi

Šie aktīvi 2016. gada 31. decembrī aptvēra šādus posteņus.

³⁴ Kopš 2016. gada 16. marta Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantotā procentu likme ir 0.00%.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas euro)
Izmaksas			
Zeme un ēkas	1 011 662 911	1 027 242 937	(15 580 026)
Iekārtas telpās	221 888 762	219 897 386	1 991 376
Datoraparātūra un programmatūra	88 893 887	77 350 193	11 543 694
Aprīkojums, mēbeles un transportlīdzekļi	96 197 706	92 000 437	4 197 269
Pamatlīdzekļi būvniecības stadijā	3 024 459	244 590	2 779 869
Pārējie pamatlīdzekļi	9 713 742	9 453 181	260 561
Kopā izmaksas	1 431 381 467	1 426 188 724	5 192 743
Uzkrātais nolietojums			
Zeme un ēkas	(72 284 513)	(79 468 891)	7 184 378
Iekārtas telpās	(31 590 282)	(15 827 521)	(15 762 761)
Datoraparātūra un programmatūra	(57 935 440)	(45 530 493)	(12 404 947)
Aprīkojums, mēbeles un transportlīdzekļi	(29 107 438)	(20 831 615)	(8 275 823)
Pārējie pamatlīdzekļi	(1 138 207)	(883 374)	(254 833)
Kopā uzkrātais nolietojums	(192 055 880)	(162 541 894)	(29 513 986)
Tirā bilances vērtība	1 239 325 587	1 263 646 830	(24 321 243)

Neto samazinājums izmaksu kategorijā "Zeme un ēkas" un attiecīgais uzkrātais nolietojums galvenokārt skaidrojams ar kapitalizēto remonta izdevumu izslēgšanu saistībā ar aktīviem, kas vairs netika izmantoti.

6.2. Pārējie finanšu aktīvi

Šo posteni galvenokārt veido ECB pašu kapitāla ieguldījums³⁵, kas tiek turēts kā ECB kapitāla un rezervju un uzkrājuma valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenu riskam tiešs atbilstošais postenis. Tas ietver arī 3 211 Starptautisko norēķinu bankas (SNB) akciju atbilstoši to iegādes izmaksām (41.8 milj. euro).

Šo posteni veido šādi komponenti.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas euro)
Pieprasījuma noguldījumu konti euro	30 000	30 000	–
Euro denominētie vērtspapīri	19 113 074 101	19 192 975 459	(79 901 358)
Reversie repo darījumi euro	1 463 994 460	1 188 997 789	274 996 671
Pārējie finanšu aktīvi	41 830 662	41 914 335	(83 673)
Kopā	20 618 929 223	20 423 917 583	195 011 640

Šā posteņa neto pieaugums 2016. gadā galvenokārt skaidrojams ar pašu kapitāla portfeļa procentu ienākumu atkārtotu ieguldīšanu.

³⁵ Pašu kapitāla portfeļa pārvaldīšanas kontekstā veiktie repo darījumi uzrādīti posteņa "Dažādi" saistību pusē (sk.12.3. skaidrojumu "Dažādi").

6.3. Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība

Šo posteni veido galvenokārt 2016. gada 31. decembrī nepabeigto mijmaiņas un biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu ārvalstu valūtā pārvērtēšanas pārmaiņas (sk. 19. skaidrojumu "Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Šīs pārvērtēšanas pārmaiņas radījusi šādu darījumu konvertēšana to euro ekvivalentā atbilstoši valūtas kursam bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, šos darījumus konvertējot atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai šajā datumā (sk. "Ārpusbilances instrumenti" un "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Šajā postenī ietverti arī pārvērtēšanas guvumi no nepabeigtajiem procentu likmju mijmaiņas darījumiem (sk. 18. skaidrojumu "Procentu likmju mijmaiņas darījumi").

6.4. Uzkrājumi un nākamo periodu izdevumi

2016. gadā šajā postenī bija iekļauti uzkrātie kuponu procenti no vērtspapīriem, t.sk. iegādes brīdī samaksāto procentu atlikums 1 924.5 milj. euro apjomā (2015. gadā – 1 186.6 milj. euro; sk. 2.2. skaidrojumu "Atlikumi bankās un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi un prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem", 4. skaidrojumu "Euro zonas rezidentu euro denominētie vērtspapīri" un 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi").

Turklāt postenis ietver arī a) uzkrātos ienākumus saistībā ar kopējiem Eurosistēmas projektiem (sk. 27. skaidrojumu "Pārējie ienākumi"), b) uzkrātos procentu ienākumus no pārējiem finanšu aktīviem un c) dažādus avansa maksājumus.

6.5. Dažādi

Šajā postenī iekļautas uzkrātās summas saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali (sk. "Starpperioda peļņas sadale" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 11.2. skaidrojumu "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)").

Tajā iekļauti arī atlikumi saistībā ar 2016. gada 31. decembrī nepabeigtajiem mijmaiņas un biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem ārvalstu valūtā, kas radušies sakarā ar šādu darījumu konvertēšanu to euro ekvivalentā atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, kādā šie darījumi sākotnēji uzrādīti (sk. "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

7. Banknotes apgrozībā

Šis postenis ietver ECB daļu (8%) no kopējā apgrozībā esošo euro banknošu apjoma (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

8. Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm

Padome 2016. gada 8. decembrī nolēma, ka Eurosistēmas centrālajām bankām būs iespēja VSAIP ietvaros kā nodrošinājumu vērtspapīru aizdevumam pieņemt skaidro naudu bez nepieciešamības to atkārtoti ieguldīt. ECB gadījumā šīs operācijas tiek veiktas ar specializētas iestādes starpniecību.

Šādu ar euro zonas kredītiestādēm veiktu VSAIP vērtspapīru aizdevuma darījumu atlikums 2016. gada 31. decembrī bija 1.9 mljrd. euro. Naudas līdzekļi, kas tika saņemti kā nodrošinājums, tika pārvesti uz TARGET2 kontiem (sk. 11.2. skaidrojumu "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)"). Tā kā naudas līdzekļi gada beigās nebija ieguldīti, šie darījumi uzrādīti bilanci (sk. "Reversie darījumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos).³⁶

9. Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem

9.1. Pārējās saistības

Šis postenis ietver Euro banku asociācijas (EBA) dalībnieku noguldījumus, kas tiek izmantoti kā garantijas fonds TARGET2 sistēmā veiktajiem EURO1³⁷ norēķiniem.

10. Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

2016. gada 31. decembrī šajā postenī bija iekļauti 9.5 mljrd. euro (2015. gadā – 1.5 mljrd. euro), ko veidoja ārpus euro zonas esošo centrālo banku atlikumi ECB, kas radušies saistībā ar darījumiem, kurus apstrādā TARGET2 sistēmā, vai ir šiem darījumiem atbilstošās summas. Šo atlikumu palielināšanos 2016. gadā noteica euro zonas valstu rezidentu maksājumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem (sk. 11.2. skaidrojumu "Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)").

Šis postenis ietvēra arī summu, kas saistīta ar pastāvīgo savstarpējo valūtas vienošanos ar Federālo rezervju sistēmu (4.1 mljrd. euro; 2016. gadā – 0.8 mljrd. euro). Šīs vienošanās ietvaros Federālo rezervju sistēma mijmaiņas darījumu veidā nodrošina ECB ASV dolārus, lai piedāvātu Eurosistēmas darījuma partneriem īstermiņa finansējumu ASV dolāros. Vienlaikus ECB slēdz kompensējošus mijmaiņas darījumus ar euro zonas NCB, kas izmanto iegūtos līdzekļus, lai reverso darījumu veidā veiktu likviditāti palielinošas operācijas ASV dolāros ar Eurosistēmas

³⁶ Vērtspapīru aizdevumu darījumus, kuru rezultātā gada beigās neveidojas neieguldīts naudas līdzekļu nodrošinājums, uzrāda ārpusbilances kontos (sk. 16. skaidrojumu "Vērtspapīru aizdevumu programmas").

³⁷ EURO1 ir maksājumu sistēma, kuras darbību nodrošina EBA.

darījuma partneriem. Šo kompensējošo mijmaiņas darījumu rezultātā veidojas Eurosistēmas iekšējie atlikumi starp ECB un NCB (sk. 11.2. skaidrojumu "Pārējās prasības Eurosistēmā (neto)"). Turklāt mijmaiņas darījumi, kas veikti ar Federālo rezervju sistēmu un euro zonas NCB, veido biržā netirgoto nākotnes darījumu prasības un saistības, kuras uzrāda ārpusbilances kontos (sk. 19. skaidrojumu "Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi").

Šā posteņa atlikušo daļu veidoja summa, kas radusies saistībā ar nepabeigtajiem VSAIP vērtspapīru aizdevumu darījumiem ar ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti, kuros kā nodrošinājums saņemti naudas līdzekļi, kas pārvesti uz TARGET2 kontiem (3.1 mljrd. euro; 2015. gadā – 0 euro; sk. 8. skaidrojumu "Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm").

11. Eurosistēmas iekšējās saistības

11.1. Saistības par nodotajām ārējām rezervēm

Tās ir saistības pret euro zonas valstu NCB, kas radās, nododot ārējo rezervju aktīvus ECB, tām pievienojoties Eurosistēmai. 2016. gadā tās nemainījās.

	Kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	1 435 910 943
<i>Deutsche Bundesbank</i>	10 429 623 058
<i>Eesti Pank</i>	111 729 611
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	672 637 756
<i>Bank of Greece</i>	1 178 260 606
<i>Banco de España</i>	5 123 393 758
<i>Banque de France</i>	8 216 994 286
<i>Banca d'Italia</i>	7 134 236 999
<i>Central Bank of Cyprus</i>	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892
<i>Lietuvos bankas</i>	239 453 710
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	117 640 617
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	37 552 276
<i>De Nederlandsche Bank</i>	2 320 070 006
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1 137 636 925
<i>Banco de Portugal</i>	1 010 318 483
<i>Banka Slovenije</i>	200 220 853
<i>Národná banka Slovenska</i>	447 671 807
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	728 096 904
Kopā	40 792 608 418

Atlīdzība par šīm saistībām tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi, kas

koriģēta, lai atspoguļotu to, ka no zelta sastāvdaļas peļņa netiek gūta (sk. 22.3. skaidrojumu "Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm").

11.2. Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)

2016. gadā šo posteni veidoja galvenokārt euro zonas NCB TARGET2 atlikumi attiecībā pret ECB (sk. "ECBS iekšējie atlikumi/Eurosistēmas iekšējie atlikumi" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Šīs pozīcijas neto pieaugums galvenokārt saistīts ar AIP ietvaros veiktajām vērtspapīru iegādēm (sk. 4. skaidrojumu "Euro zonas rezidentu euro denominētie vērtspapīri"), par ko norēķini veikti TARGET2 kontos. Iegāžu ietekmi daļēji kompensēja a) euro zonas rezidentu veiktie maksājumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem TARGET2 (sk. 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem"), b) naudas līdzekļi, kas saņemti kā nodrošinājums VSAIP vērtspapīru aizdevumiem (sk. 8. skaidrojumu "Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm" un 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem"), c) kompensējošo mijmaiņas darījumu, kas veikti ar NCB saistībā ar ASV dolāru likviditāti palielinošajām operācijām, atlikumu pieaugums un d) "Vērtspapīru tirgu programmas" un pirmo divu "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" ietvaros iegādāto vērtspapīru, par kuriem norēķini arī tika veikti TARGET2 kontos, dzēšana.

Atlīdzība par TARGET2 pozīcijām, izņemot atlikumus, kas veidojušies no kompensējošajiem mijmaiņas darījumiem, kuri veikti saistībā ar ASV dolāru likviditāti palielinošajām operācijām, tiek aprēķināta katru dienu saskaņā ar pēdējo pieejamo Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto robežlikmi.

Šajā postenī iekļauta arī summa, kas pienākas euro zonas NCB saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali (sk. "Starpperioda peļņas sadale" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

	2016 (euro)	2015 (euro)
Saistības pret euro zonas NCB saistībā ar TARGET2	1 058 484 156 256	812 734 808 529
Prasības pret euro zonas NCB saistībā ar TARGET2	(908 249 140 203)	(730 463 422 714)
Saistības pret euro zonas NCB saistībā ar ECB starpperioda peļņas sadali	966 234 559	812 134 494
Pārējās saistības Eurosistēmā (neto)	151 201 250 612	83 083 520 309

12. Pārējās saistības

12.1. Ārpusbilances instrumentu pārvērtēšanas starpība

Šo posteni veido galvenokārt 2016. gada 31. decembrī nepabeigto mijmaiņas un biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu ārvalstu valūtā pārvērtēšanas pārmaiņas (sk. 19. skaidrojumu "Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Šīs pārvērtēšanas pārmaiņas radījusi

šādu darījumu konvertēšana to euro ekvivalentā atbilstoši valūtas kursam bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, šos darījumus konvertējot atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai šajā datumā (sk. "Ārpusbilances instrumenti" un "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Šajā postenī ietverti arī pārvērtēšanas zaudējumi no nepabeigtajiem procentu likmju mijmaiņas darījumiem (sk. 18. skaidrojumu "Procentu likmju mijmaiņas darījumi").

12.2. Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi

2016. gada 31. decembrī šis postenis ietvēra nākamo periodu ienākumus saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (VUM) (sk. 25. skaidrojumu "Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi"), administratīvos uzkrājumus un uzkrājumus saistībā ar finanšu instrumentiem.

Šis postenis ietvēra arī NCB maksājamās uzkrātos procentus, kas attiecas uz to prasībām par ECB nodotajiem ārējo rezervju aktīviem, par visu 2016. gadu (sk. 11.1. skaidrojumu "Saistības par nodotajām ārējām rezervēm"). Šīs summas tika samaksātas 2017. gada janvārī.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Administratīvie uzkrājumi	20 723 173	20 455 723	267 450
Finanšu instrumenti	3 621 142	2 191 753	1 429 389
Ar VUM saistītie nākamo periodu ienākumi	41 089 798	18 926 078	22 163 720
ECB nodotie ārējo rezervju aktīvi	3 611 845	17 576 514	(13 964 669)
TARGET2	–	36 393 921	(36 393 921)
Kopā	69 045 958	95 543 989	(26 498 031)

12.3. Dažādi

2016. gadā šajā postenī bija ietverti atlikumi saistībā ar 2016. gada 31. decembrī nepabeigtajiem mijmaiņas un biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem ārvalstu valūtā (sk. 19. skaidrojumu "Valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi"). Šie atlikumi radušies sakarā ar šādu darījumu konvertēšanu to euro ekvivalentā atbilstoši attiecīgās valūtas vidējai cenai bilances datumā salīdzinājumā ar to vērtību euro, kādā šie darījumi sākotnēji uzrādīti (sk. "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

Papildus šis postenis ietvēra ECB neto noteikto pabalstu saistības, kas attiecas uz tās darbinieku un Valdes, kā arī ECB nodarbināto Uzraudzības valdes locekļu pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem.

ECB pensiju plāni, citi pēcnodarbinātības pabalsti un citi ilgtermiņa pabalsti³⁸

Bilance

Bilancē atzītās summas saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem darbinieku ilgtermiņa pabalstiem ir šādas.

	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)	2015 Darbinieki (milj. euro)	2015 Valdes (milj. euro)	2015 Kopā (milj. euro)
Pienākuma pašreizējā vērtība	1 361.3	27.7	1 388.9	1 116.7	24.1	1 140.8
Plāna aktīvu patiesā vērtība	(878.0)	–	(878.0)	(755.3)	–	(755.3)
Bilancē atzītās neto noteikto pabalstu saistības	483.3	27.7	510.9	361.4	24.1	385.5

2016. gadā pienākuma pret darbiniekiem pašreizējā vērtība 1 361.3 milj. euro (2015. gadā – 1 116.7 milj. euro) ietvēra nefondētos pabalstus 187.0 milj. euro apjomā (2015. gadā – 155.9 milj. euro) saistībā ar pēcnodarbinātības pabalstiem, kas nav pensijas, un citiem ilgtermiņa pabalstiem. Ir arī nefondētas vienošanās par Valdes locekļu un Uzraudzības valdes locekļu pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem.

Peļņas un zaudējumu aprēķins

Summas, kas 2016. gadā atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā, bija šādas.

	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)	2015 Darbinieki (milj. euro)	2015 Valdes (milj. euro)	2015 Kopā (milj. euro)
Kārtējās apkalpošanas izmaksas	104.4	1.6	106.0	120.0	1.9	121.9
Tīrie procenti no neto noteikto pabalstu saistībām	9.7	0.6	10.3	9.5	0.5	10.0
<i>t.sk.:</i>						
<i>Pienākuma izmaksas</i>	29.1	0.6	29.8	22.9	0.5	23.4
<i>Ienākumi no plāna aktīviem</i>	(19.5)	–	(19.5)	(13.4)	–	(13.4)
Citu ilgtermiņa pabalstu pārrēķināšanas (guvumi)/zaudējumi	0.6	0.1	0.7	2.6	(0.1)	2.5
Kopā kategorijā "Personāla izmaksas"	114.6	2.4	117.0	132.1	2.3	134.4

Kārtējās apkalpošanas izmaksas 2016. gadā samazinājās līdz 106.0 milj. euro (2015. gadā – 121.9 milj. euro) galvenokārt sakarā ar diskonta likmes palielinājumu no 2% 2014. gadā līdz 2.5% 2015. gadā.³⁹

³⁸ Skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa visās šīs sadaļas tabulās var atšķirties no kopsummas. Ailēs ar nosaukumu "Valdes" norādītas summas attiecībā uz Valdi un Uzraudzības valdi.

³⁹ Kārtējās apkalpošanas izmaksas aprēķina, izmantojot iepriekšējā gada diskonta likmi.

Noteikto pabalstu pienākumu, plāna aktīvu un pārrēķināšanas rezultātu pārmaiņas

Noteikto pabalstu pienākuma pašreizējās vērtības pārmaiņas bija šādas.

	2016 Darbinieki (milj. euro)	2016 Valdes (milj. euro)	2016 Kopā (milj. euro)	2015 Darbinieki (milj. euro)	2015 Valdes (milj. euro)	2015 Kopā (milj. euro)
Noteikto pabalstu sākuma pienākums	1 116.7	24.1	1 140.8	1 087.1	24.5	1 111.6
Kārtējās apkalpošanas izmaksas	104.4	1.6	106.0	120.0	1.9	121.9
Pienākuma procentu izmaksas	29.1	0.6	29.8	22.9	0.5	23.4
Plāna dalībnieku iemaksas	19.5	0.2	19.8	21.7	0.2	21.9
Samaksātie pabalsti	(8.6)	(0.8)	(9.5)	(7.5)	(0.8)	(8.3)
Pārrēķināšanas (guvumi)/zaudējumi	100.2	1.9	102.1	(127.5)	(2.2)	(129.7)
Noteikto pabalstu beigu pienākums	1 361.3	27.7	1 388.9	1 116.7	24.1	1 140.8

Kopējie pārrēķināšanas zaudējumi no noteikto pabalstu pienākuma pret darbiniekiem 102.1 milj. euro apjomā 2016. gadā galvenokārt radās sakarā ar diskonta likmes samazinājumu no 2.5% 2015. gadā līdz 2% 2016. gadā.

Plāna aktīvu patiesās vērtības pārmaiņas ar darbiniekiem saistīto noteikto pabalstu pīlārā 2016. gadā bija šādas.

	2016 (milj. euro)	2015 (milj. euro)
Plāna aktīvu sākuma patiesā vērtība	755.3	651.9
Procentu ienākumi no plāna aktīviem	19.5	13.4
Pārrēķināšanas guvumi	44.7	26.8
Darba devēja iemaksas	45.0	46.9
Plāna dalībnieku iemaksas	19.5	21.7
Samaksātie pabalsti	(6.0)	(5.4)
Plāna aktīvu beigu patiesā vērtība	878.0	755.3

Plāna aktīvu pārrēķināšanas guvumi gan 2016., gan 2015. gadā atspoguļoja to, ka fondu daļu faktiskā atdeve bija lielāka nekā aplēstie plāna aktīvu procentu ienākumi.

2016. gadā pēc ECB aktuāru veiktā ECB darbinieku pensiju plāna finansējuma novērtējuma 2015. gada 31. decembrī Padome pieņēma lēmumu a) pārtraukt veikt ECB papildu gada iemaksas 6.8 milj. euro apjomā un b) ar 2016. gada septembri palielināt ECB veiktās iemaksas darbinieku pensiju plānā no 19.5% līdz 20.7% no pamatalgas.⁴⁰ Šo lēmumu rezultātā veidojās ECB 2016. gadā veikto iemaksu kopējā apjoma neto samazinājums, neraugoties uz plāna dalībnieku skaita pieaugumu (sk. 28. skaidrojumu "Personāla izmaksas").

Pārrēķināšanas rezultātu pārmaiņas 2016. gadā bija šādas (sk. 14. skaidrojumu "Pārvērtēšanas konti").

⁴⁰ Turklāt Padome nolēma palielināt ECB darbinieku iemaksu likmi no 6.7% līdz 7.4% no pamatalgas.

	2016 (milj. euro)	2015 (milj. euro)
Sākuma pārrēķināšanas guvumi/(zaudējumi)	(148.4)	(305.6)
NCB, kuras pievienojas Eurosistēmai, veiktās iemaksas ⁴¹	0.0	(1.8)
Plāna aktīvu guvumi	44.7	26.8
Pienākuma guvumi/(zaudējumi)	(102.1)	129.7
Peļņas un zaudējumu aprēķinā atzītie zaudējumi	0.7	2.5
Noslēguma pārrēķināšanas zaudējumi, kas iekļauti "Pārvērtēšanas kontos"	(205.1)	(148.4)

Galvenie pieņēmumi

Gatavojot šajā skaidrojumā minētos novērtējumus, aktuāri izmantojuši pieņēmumus, kurus uzskaites un informācijas atklāšanas nolūkiem akceptējusi Valde. Lai aprēķinātu pabalstu shēmas saistības, izmantoti šādi galvenie pieņēmumi.

	2016 (%)	2015 (%)
Diskonta likme	2.00	2.50
Paredzamā plāna aktīvu atdeve ⁴²	3.00	3.50
Vispārējais algu pieaugums nākotnē ⁴³	2.00	2.00
Pensiju palielinājums nākotnē ⁴⁴	1.40	1.40

Turklāt darbinieku veiktās brīvprātīgās iemaksas noteikto iemaksu pīlārā 2016. gadā bija 133.2 milj. euro (2015. gadā – 123.3 milj. euro). Šīs iemaksas ieguldītas plāna aktīvos, bet arī rada atbilstošu pienākumu ar tādu pašu vērtību.

13. Uzkrājumi

Šo posteni galvenokārt veido uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam.

Uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam tiks izmantots tādā apjomā, kādu Padome uzskatīs par nepieciešamu, lai segtu nākotnes realizētos un nerealizētos zaudējumus, īpaši pārvērtēšanas zaudējumus, kurus nesedz pārvērtēšanas konti. Šā uzkrājuma apjomu un turpmāko nepieciešamību pārskata katru gadu, pamatojoties uz ECB novērtējumu par tās pakļautību šiem riskiem un ņemot vērā dažādus faktoros. Kopā ar jebkuru vispārējo

⁴¹ Lietuvai ieviešot vienoto valūtu, *Lietuvos bankas* 2015. gada 1. janvārī veica iemaksas visu ECB pārvērtēšanas kontu atlikumos. *Lietuvos bankas* iemaksu apjoms samazinājās atbilstoši 2014. gada 31. decembrī pārvērtēšanas kontos iekļautajiem pārrēķināšanas zaudējumiem.

⁴² Šie pieņēmumi izmantoti, aprēķinot ECB noteikto pabalstu pienākumu daļu, kuru finansē no aktīviem ar pamatā esošā kapitāla garantiju.

⁴³ Papildus tiek ņemts vērā iespējamais atsevišķu darbinieku algu pieaugums līdz 1.8% gadā atkarībā no plāna dalībnieku vecuma.

⁴⁴ Saskaņā ar ECB pensiju plāna noteikumiem pensijas palielina katru gadu. Ja ECB darbinieku vispārējās algu korekcijas ir mazākas par cenu inflācijas līmeni, pensijas tiek palielinātas atbilstoši vispārējām algu korekcijām. Ja vispārējās algu korekcijas pārsniedz cenu inflācijas līmeni, pensiju palielinājumu nosaka, pamatojoties uz šīm korekcijām, ja vien ECB pensiju plānu finanšu stāvoklis ļauj veikt šādu palielinājumu.

rezervju fondā turēto summu tas nedrīkst pārsniegt euro zonas valstu NCB apmaksātā ECB kapitāla vērtību.

2016. gada 31. decembrī uzkrājums valūtas kursa riskam, procentu likmju riskam, kredītriskam un zelta cenas riskam bija tāds pats kā 2015. gadā – 7 619 884 851 euro. Šī summa atbilst euro zonas NCB apmaksātā ECB kapitāla vērtībai šajā datumā.

14. Pārvērtēšanas konti

Šo posteni veido galvenokārt pārvērtēšanas atlikumi, kas rodas saistībā ar aktīvu, saistību un ārpusbilances instrumentu nerealizētajiem guvumiem (sk. "Ienākumu atzīšana", "Zelts un ārvalstu valūtu aktīvi un saistības", "Vērtspapīri" un "Ārpusbilances instrumenti" grāmatvedības politikas skaidrojumos). Tas ietver arī ar pēcnodarbinātības pabalstiem saistīto ECB neto noteikto pabalstu saistību pārrēķinātos atlikumus (sk. "ECB pensiju plāni, citi pēcnodarbinātības pabalsti un citi ilgtermiņa pabalsti" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 12.3. skaidrojumu "Dažādi").

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Zelts	13 926 380 231	11 900 595 095	2 025 785 136
Ārvalstu valūtas	14 149 471 665	12 272 562 352	1 876 909 313
Vērtspapīri un citi instrumenti	755 494 021	808 078 836	(52 584 815)
Neto noteikto pabalstu saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem	(205 078 109)	(148 413 109)	(56 665 000)
Kopā	28 626 267 808	24 832 823 174	3 793 444 634

Pārvērtēšanas kontu apjoma pieaugumu noteica euro kursa kritums attiecībā pret zeltu, ASV dolāru un Japānas jenu 2016. gadā.

Gada beigu pārvērtēšanā izmantotie valūtu kursi bija šādi.

Valūtu kursi	2016	2015
ASV dolāri par euro	1.0541	1.0887
Japānas jenas par euro	123.40	131.07
Euro par SDR	1.2746	1.2728
Euro par zelta Trojas unci	1 098.046	973.225

15. Kapitāls un rezerves

15.1. Kapitāls

ECB parakstītā kapitāla apjoms ir 10 825 007 069 euro. Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu NCB apmaksātais kapitāls ir 7 740 076 935 euro.

Euro zonas valstu NCB pilnībā apmaksājušas savu parakstītā kapitāla daļu, kuras apjoms kopš 2015. gada 1. janvāra bija 7 619 884 851 euro, kā parādīts tabulā.⁴⁵

	Kapitāla atslēga kopš 2015. gada 1. janvāra ⁴⁶ (%)	Apmaksātais kapitāls kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	2.4778	268 222 025
<i>Deutsche Bundesbank</i>	17.9973	1 948 208 997
<i>Eesti Pank</i>	0.1928	20 870 614
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	1.1607	125 645 857
<i>Bank of Greece</i>	2.0332	220 094 044
<i>Banco de España</i>	8.8409	957 028 050
<i>Banque de France</i>	14.1792	1 534 899 402
<i>Banca d'Italia</i>	12.3108	1 332 644 970
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0.1513	16 378 236
<i>Latvijas Banka</i>	0.2821	30 537 345
<i>Lietuvos bankas</i>	0.4132	44 728 929
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0.2030	21 974 764
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	0.0648	7 014 605
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4.0035	433 379 158
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1.9631	212 505 714
<i>Banco de Portugal</i>	1.7434	188 723 173
<i>Banka Slovenije</i>	0.3455	37 400 399
<i>Národná banka Slovenska</i>	0.7725	83 623 180
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1.2564	136 005 389
Kopā	70.3915	7 619 884 851

Ārpus euro zonas esošo valstu NCB jāapmaksā 3.75% no to parakstītā kapitāla, piedaloties ECB darbības izmaksu segšanā. Šīs iemaksas apjoms 2016. gada beigās bija tāds pats kā 2015. gadā – 120 192 083 euro. Ārpus euro zonas esošo valstu NCB nav tiesīgas saņemt daļu no ECB sadalāmās peļņas, t.sk. ienākumus, kas gūti no euro banknošu sadales Eurosistēmā, un tās neuzņemas arī nekādas saistības finansēt ECB zaudējumus.

Ārpus euro zonas esošo valstu NCB samaksājušas šādas summas.

⁴⁵ Atsevišķās summas noapaļotas līdz tuvākajam euro. Tāpēc skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa tabulā var atšķirties no kopsummas.

⁴⁶ Atsevišķo valstu NCB procentuālo daļu ECB kapitāla parakstīšanas atslēgā pēdējo reizi koriģēja 2014. gada 1. janvārī. Taču, ņemot vērā to, ka 2015. gada 1. janvārī Lietuva kļuva par euro zonas dalībvalsti, euro zonas valstu NCB kopējā kapitāla atslēgas daļa ECB kopējā kapitālā palielinājās, savukārt ārpus euro zonas esošo valstu NCB kopējā kapitāla atslēgas daļa samazinājās. 2016. gadā korekcijas netika veiktas.

	Kapitāla atslēga kopš 2015. gada 1. janvāra (%)	Apmaksātais kapitāls kopš 2015. gada 1. janvāra (euro)
<i>Българска народна банка (Bulgārijas Nacionālā banka)</i>	0.8590	3 487 005
<i>Česká národní banka</i>	1.6075	6 525 450
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1.4873	6 037 512
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0.6023	2 444 963
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1.3798	5 601 129
<i>Narodowy Bank Polski</i>	5.1230	20 796 192
<i>Banca Națională a României</i>	2.6024	10 564 124
<i>Sveriges Riksbank</i>	2.2729	9 226 559
<i>Bank of England</i>	13.6743	55 509 148
Kopā	29.6085	120 192 083

Ārpusbilances instrumenti

16. Vērtspapīru aizdevumu programmas

ECB pašu kapitāla pārvaldības ietvaros ECB noslēgusi vērtspapīru aizdevumu līgumu. Saskaņā ar to specializēta iestāde ECB vārdā veic vērtspapīru aizdevuma darījumus.

Turklāt saskaņā ar Padomes lēmumiem ECB nodrošinājusi, ka pirmās, otrās un trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi, kā arī VSAIP ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi un tādu VTP ietvaros iegādāto vērtspapīru turējumi, kurus atļauts iegādāties arī VSAIP ietvaros, ir pieejami aizdevumiem.⁴⁷

Ja gada beigās nav neieguldīta naudas līdzekļu nodrošinājuma, attiecīgās vērtspapīru aizdevumu operācijas uzrāda ārpusbilances kontos.⁴⁸ Šādu vērtspapīru aizdevumu operāciju atlikums 2016. gada 31. decembrī bija 10.9 mljrd. euro (2015. gadā – 4.5 mljrd. euro). No šā apjoma 3.9 mljrd. euro (2015. gadā – 0.3 mljrd. euro) bija saistīti ar monetārās politikas mērķiem turētu vērtspapīru aizdevumiem.

17. Biržā tirgotie procentu likmju nākotnes līgumi

Noslēgto ārvalstu valūtu darījumu atlikumi, kas uzrādīti atbilstoši gada beigu tirgus kursiem, 2016. gada 31. decembrī bija šādi.

Biržā tirgotie ārvalstu valūtas procentu likmju nākotnes līgumi	2016 Līguma vērtība (euro)	2015 Līguma vērtība (euro)	Pārmaiņas (euro)
Pirkšanas līgumi	558 770 515	694 406 172	(135 635 657)
Pārdošanas līgumi	2 258 798 975	690 554 100	1 568 244 875

Šie darījumi noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros.

18. Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2016. gada 31. decembrī procentu likmju mijmaiņas darījumu atlikuma nosacītā vērtība bija 378.3 milj. euro (2015. gadā – 274.5 milj. euro; atlikumi uzrādīti atbilstoši gada beigu tirgus procentu likmēm). Šie darījumi noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros.

⁴⁷ ECB neiegādājas vērtspapīrus USAIP ietvaros, tāpēc tai nav attiecīgu turējumu, kas pieejami aizdevumiem.

⁴⁸ Ja gada beigās ir neieguldīts naudas līdzekļu nodrošinājums, attiecīgās aizdevumu operācijas uzrāda bilances kontos (sk. 8. skaidrojumu "Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm" un 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem").

19. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi

Ārējo rezervju pārvaldība

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi 2016. gadā noslēgti ECB ārējo rezervju pārvaldības ietvaros. Sakarā ar šo darījumu atlikumu 2016. gada 31. decembrī atbilstoši gada beigu tirgus kursiem uzrādītas šādas prasības un saistības.

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes darījumi	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Prasības	3 123 544 615	2 467 131 004	656 413 611
Saistības	2 855 828 167	2 484 517 472	371 310 695

Likviditāti palielinošās operācijas

Sakarā ar likviditātes nodrošināšanu ASV dolāros Eurosistēmas darījuma partneriem radušies ASV dolāros denominētu prasību un saistību atlikumi, kuru norēķinu diena ir 2017. gadā (sk. 10. skaidrojumu "Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem").

20. Aizņēmumu un aizdevumu operāciju administrēšana

2016. gadā ECB joprojām bija atbildīga par vidēja termiņa finansiālās palīdzības iespējas, Eiropas Finanšu stabilizācijas mehānisma, Eiropas Finanšu stabilitātes fonda un Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM) ietvaros veikto ES aizņēmumu un aizdevumu operāciju administrēšanu, kā arī par Grieķijas aizdevumu iespējas līgumu. 2016. gadā ECB apstrādāja maksājumus saistībā ar šīm operācijām, kā arī dalībvalstu maksājumus saistībā ar ESM autorizētā kapitāla parakstīšanu.

21. Iespējamās saistības sakarā ar nepabeigtiem tiesas procesiem

Vairāki Kipras kredītiestāžu noguldītāji, akcionāri un obligāciju turētāji uzsākuši četrus tiesas procesus pret ECB un citām ES iestādēm. Prasības iesniedzēji apgalvoja, ka cietuši finansiālus zaudējumus tiesību aktu dēļ, kuri, viņuprāt, izraisījuši šo kredītiestāžu pārstrukturēšanu saistībā ar finansiālās palīdzības programmu Kiprai. ES Vispārējā tiesa 2014. gadā noraidīja 12 līdzīgas lietas kā pilnībā nepieņemamas. Pret astoņiem no šiem lēmumiem tika iesniegta apelācija, un 2016. gadā Eiropas Savienības Tiesa vai nu atzina lietas par nepieņemamām, vai lēma par labu ECB. ECB dalība šajā procesā, kura rezultātā tika noslēgta finansiālās palīdzības programma, bija saistīta tikai ar tehniskas konsultācijas sniegšanu saskaņā ar Līgumu par Eiropas Stabilitātes mehānisma izveidi un sadarbībā ar Eiropas Komisiju, kā arī ar nesaistoša atzinuma sniegšanu par Kipras sagatavoto

noregulējuma likumprojektu. Tāpēc tiek uzskatīts, ka ECB šo tiesas procesu dēļ
necietīs zaudējumus.

Peļņas un zaudējumu aprēķina skaidrojumi

22. Tīrie procentu ienākumi

22.1. Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi

Šo posteni veido šādi procentu ienākumi (neietverot procentu izdevumus), kas saistīti ar ECB tīrajiem ārējo rezervju aktīviem.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Procentu ienākumi no pieprasījuma noguldījumu kontiem	1 499 288	552 459	946 829
Procentu ienākumi no naudas tirgus noguldījumiem	18 095 835	6 306 443	11 789 392
Procentu ienākumi/(izdevumi) par <i>repo</i> darījumiem	(34 017)	38 311	(72 328)
Procentu ienākumi no reversajiem <i>repo</i> darījumiem	12 745 338	2 920 201	9 825 137
Procentu ienākumi no vērtspapīriem	304 958 993	261 121 900	43 837 093
Procentu ienākumi/(izdevumi) par procentu likmju mijmaiņas darījumiem	19 080	(861 355)	880 435
Procentu ienākumi no biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes darījumiem un valūtas mijmaiņas darījumiem	33 157 253	13 127 982	20 029 271
Ārējo rezervju aktīvu procentu ienākumi (neto)	370 441 770	283 205 941	87 235 829

Tīrie procentu ienākumi 2016. gadā kopumā palielinājās, un tas galvenokārt skaidrojams ar ASV dolāru portfeļa procentu ienākumu pieaugumu.

22.2. Procentu ienākumi, kas gūti no euro banknošu sadales Eurosistēmā

Šis postenis ietver procentu ienākumus saistībā ar ECB daļu (8%) no kopējā euro banknošu emisijas apjoma (sk. "Banknotes apgrozībā" grāmatvedības politikas skaidrojumos un 5.1. skaidrojumu "Prasības saistībā ar euro banknošu sadali Eurosistēmā"). Neraugoties uz apgrozībā esošo banknošu vidējās vērtības pieaugumu par 4.7%, 2016. gadā ienākumi samazinājās sakarā ar to, ka 2016. gadā vidējā galvenā refinansēšanas operāciju procentu likme (0.01%) bija zemāka nekā 2015. gadā (0.05%).

22.3. Atlīdzība par NCB prasībām par nodotajām ārējām rezervēm

Šajā postenī uzrādīta atlīdzība, ko izmaksā euro zonas NCB par to prasībām saistībā ar ārējo rezervju aktīviem, kas nodoti ECB (sk. 11.1. skaidrojumu "Saistības par nodotajām ārējām rezervēm"). Šīs atlīdzības samazināšanās 2016. gadā atspoguļoja to, ka vidējā galvenā refinansēšanas operāciju procentu likme bija zemāka nekā 2015. gadā.

22.4. Pārējie procentu ienākumi un pārējie procentu izdevumi⁴⁹

2016. gadā šajos posteņos ietverti galvenokārt tīrie procentu ienākumi no vērtspapīriem, kurus ECB iegādājusies monetārās politikas mērķiem (1 mljrd. euro; 2015. gadā – 0.9 mljrd. euro). No šā apjoma 0.5 mljrd. euro (2015. gadā – 0.6 mljrd. euro) attiecas uz tīrajiem procentu ienākumiem no vērtspapīriem, kuri iegādāti VTP ietvaros, un 0.4 mljrd. euro (2015. gadā – 0.2 mljrd. euro) – uz tīrajiem procentu ienākumiem no vērtspapīriem, kuri iegādāti AIP ietvaros.

Šo posteņu atlikušo daļu galvenokārt veidoja procentu ienākumi un izdevumi saistībā ar ECB pašu kapitāla portfeli (sk. 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi") un dažādiem citiem atlikumiem, par kuriem tiek maksāti procenti.

23. Realizētie finanšu operāciju guvumi/zaudējumi

Neto realizēto guvumu no finanšu operācijām sadalījums 2016. gadā bija šāds.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Neto realizētie guvumi no cenām	159 456 244	175 959 137	(16 502 893)
Neto realizētie guvumi no valūtu kursiem un zelta cenas	65 085 498	38 474 593	26 610 905
Neto realizētie guvumi no finanšu operācijām	224 541 742	214 433 730	10 108 012

Neto realizētie guvumi no cenām ietvēra realizētos guvumus un zaudējumus no vērtspapīriem, biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem un procentu likmju mijmaiņas darījumiem. Neto realizēto guvumu no cenām samazināšanās 2016. gadā galvenokārt skaidrojama ar realizēto guvumu no ASV dolāru portfeli turēto vērtspapīru cenām samazinājumu.

Neto realizēto guvumu no valūtas kursiem un zelta cenas kopējais pieaugums skaidrojams galvenokārt ar SDR turējumu samazināšanos saistībā ar divvirziena vienošanos ar SVF par SDR pirkšanu un pārdošanu (sk. 2.1. skaidrojumu "SVF debitoru parādi").

24. Finanšu aktīvu un pozīciju norakstīšana

2016. gadā tika norakstīta šādu finanšu aktīvu un pozīciju vērtība.

⁴⁹ Ar 2016. gadu procentu ienākumi un procentu izdevumi, kas radušies saistībā ar monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem, tiek uzrādīti pēc neto principa postenī "Pārējie procentu ienākumi" vai "Pārējie procentu izdevumi" atkarībā no tā, vai neto summa ir pozitīva vai negatīva (sk. "Pārklasificēšana" grāmatvedības politikas skaidrojumos).

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Nerealizētie zaudējumi no vērtspapīru cenas	(148 159 250)	(63 827 424)	(84 331 826)
Nerealizētie zaudējumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu cenas	–	(223 892)	223 892
Nerealizētie zaudējumi no valūtas kursiem	(12 760)	(1 901)	(10 859)
Kopā norakstītā vērtība	(148 172 010)	(64 053 217)	(84 118 793)

Norakstītās vērtības pieaugums salīdzinājumā ar 2015. gadu galvenokārt skaidrojams ar ASV dolāru portfeli turēto vērtspapīru tirgus ienesīguma palielināšanos un vispārējo tirgus vērtības kritumu.

25. Tīrie komisijas maksas ienākumi/izdevumi

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Komisijas maksas ienākumi	382 191 051	277 324 169	104 866 882
Ar komisijas maksu saistītie izdevumi	(10 868 282)	(8 991 908)	(1 876 374)
Tīrie komisijas maksas ienākumi	371 322 769	268 332 261	102 990 508

2016. gadā šajā kategorijā ienākumus veidoja galvenokārt uzraudzības maksas. Izdevumus galvenokārt veidoja glabāšanas maksa, kā arī maksas, kuras maksājamas ārējiem aktīvu pārvaldniekiem, kas saskaņā ar skaidrām Eurosisēmas instrukcijām un tās vārdā veic atbilstošu ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes darījumus.

Ienākumi un izdevumi, kas saistīti ar uzraudzības uzdevumiem

ECB 2014. gada novembrī sāka pildīt uzraudzības uzdevumus saskaņā ar Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulas 1024/2013/ES 33. pantu. Lai atgūtu ar šo uzdevumu veikšanu saistītos izdevumus, ECB no uzraudzītajām iestādēm iekasē gada maksu. ECB 2016. gada aprīlī paziņoja, ka 2016. gada uzraudzības maksas apjoms būs 404.5 milj. euro.⁵⁰ Šī summa pamatojās uz aplēsēm par 2016. gada izdevumiem 423.3 milj. euro apjomā, kas koriģēti, ņemot vērā 1) 2015. gadā iekasēto uzraudzības maksu pārpalikumu 18.9 milj. euro apjomā, 2) saistībā ar uzraudzīto iestāžu skaita vai to statusa pārmaiņām atmaksātās summas⁵¹ (0.3 milj. euro) un 3) 2015. gadā piemērotos procentu maksājumus par kavējumiem 0.1 milj. apjomā.

Pamatojoties uz ECB faktiskajiem izdevumiem saistībā ar banku uzraudzības uzdevumu veikšanu, ar uzraudzības maksām saistītie ienākumi 2016. gadā bija 382.2 milj. euro.

⁵⁰ Par šo summu 2016. gada oktobrī tika sagatavots rēķins ar samaksas termiņu līdz 2016. gada 18. novembrim.

⁵¹ Saskaņā ar ECB Regulas par uzraudzības maksām (ECB/2014/41) 7. pantu individuālās uzraudzības maksas koriģē gadījumos, kad 1) uzraudzītā iestāde vai uzraudzītā grupa tiek uzraudzīta tikai daļā no uzraudzības maksas perioda vai kad 2) uzraudzītās iestādes vai uzraudzītās grupas statuss mainās no nozīmīgas uz mazāk nozīmīgu vai otrādi. Jebkuras šāda veida saņemtas vai atmaksātās summas tiek ņemtas vērā, aprēķinot nākamajos gados iekasējamās gada uzraudzības maksas kopējo summu.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Uzraudzības maksas	382 151 355	277 086 997	105 064 358
t.sk.:			
<i>No nozīmīgajām iestādēm vai nozīmīgajām grupām iekasētās maksas</i>	338 418 328	245 620 964	92 797 364
<i>No mazāk nozīmīgajām iestādēm vai mazāk nozīmīgajām grupām iekasētās maksas</i>	43 733 027	31 466 033	12 266 994
Kopā ienākumi no banku uzraudzības pienākumiem	382 151 355	277 086 997	105 064 358

Pārpalikums 41.1 milj. euro apjomā, kuru veido starpība starp aplēstajiem izdevumiem (423.2 milj. euro) un faktiskajiem izdevumiem (382.2 milj. euro) 2016. gadā, uzrādīts postenī "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi" (sk. 12.2. skaidrojumu "Uzkrājumi un nākamo periodu ienākumi"). Tas samazinās 2017. gadā iekasējamo uzraudzības maksu summu.

Turklāt ECB ir tiesības noteikt uzņēmumiem naudas sodus vai periodiskus soda maksājumus par nespēju izpildīt no tās noteikumiem un lēmumiem izrietošās saistības. 2016. gadā šādi soda maksājumi netika noteikti.

Ar VUM saistītie izdevumi rodas nozīmīgo iestāžu tiešas uzraudzības, mazāk nozīmīgo iestāžu uzraudzības pārraudzības un horizontālo uzdevumu un speciālo pakalpojumu veikšanas rezultātā. Tie ietver arī izmaksas, kas saistītas ar atbalsta funkcijām, t.sk. telpu, cilvēkresursu vadības, administratīvajiem pakalpojumiem, budžeta plānošanas un kontroles, grāmatvedības, juridiskajiem pakalpojumiem, iekšējā audita, statistikas un informācijas tehnoloģijām, kas palīdz ECB uzraudzības pienākumu pildīšanā.

Izdevumi 2016. gadā sadalīti šādās kategorijās.

	2016 (euro)	2015 (euro)	Pārmaiņas (euro)
Algas un pabalsti	180 655 666	141 262 893	39 392 773
Īre un ēku uzturēšana	58 103 644	25 513 220	32 590 424
Citi darbības izdevumi	143 392 045	110 310 884	33 081 161
Kopā izdevumi par banku uzraudzības uzdevumiem	382 151 355	277 086 997	105 064 358

ECB darbinieku, kuri darbojas banku uzraudzības jomā, kopējā skaita pieaugums, pārceļšanās uz jaunām telpām un statistikas un IT infrastruktūras nodrošināšana uzraudzības uzdevumu veikšanai noteica kopējo VUM izdevumu pieaugumu 2016. gadā.

26. Kapitāla akciju un līdzdalības kapitālā ienākumi

Šajā postenī iekļautas dividendes, kas saņemtas par ECB piederošajām SNB akcijām (sk. 6.2. skaidrojumu "Pārējie finanšu aktīvi").

27. Pārējie ienākumi

Dažādos pārējos ienākumus 2016. gadā radīja galvenokārt euro zonas NCB uzkrātās iemaksas, piedaloties ECB izdevumos saistībā ar kopējiem Eurosistēmas projektiem.

28. Personāla izmaksas

Personāla izmaksas 2016. gadā pieauga, un to galvenokārt noteica lielāks ECB darbinieku vidējais skaits. Šo pieaugumu daļēji kompensēja ar pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem saistīto izdevumu neto samazinājums.

Šajā kategorijā ietvertas algas, pabalsti, darbinieku apdrošināšana un dažādas pārējās izmaksas (349.5 milj. euro; 2015. gadā – 306.4 milj. euro). Šajā postenī iekļauti arī 117.0 milj. euro (2015. gadā – 134.4 milj. euro), kas atzīti saistībā ar ECB pensiju plāniem, citiem pēcnodarbinātības pabalstiem un citiem ilgtermiņa pabalstiem (sk. 12.3. skaidrojumu "Dažādi").

Algas un pabalsti, t.sk. augstākās vadības atalgojums, pamatā veidoti atbilstoši Eiropas Savienības iestāžu atalgojuma shēmai un ir ar to salīdzināmi.

Valdes locekļi un ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi saņem pamatalgu, savukārt ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi, kuri strādā nepilnu darba laiku, saņem papildu atalgojumu atkarībā no apmeklēto sanāksmju skaita. Turklāt Valdes locekļi un ECB nodarbinātie Uzraudzības valdes locekļi, kuri strādā pilnu darba laiku, saņem papildu pabalstus mājokļa īrei un reprezentācijas izdevumiem. Prezidentam mājokļa īres pabalsta vietā tiek nodrošināta oficiāla rezidence, kas pieder ECB. Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas personāla nodarbinātības noteikumiem gan Valdes, gan Uzraudzības valdes locekļiem ir tiesības saņemt mājokļa, bērna kopšanas un izglītības pabalstu (atbilstoši personiskajiem apstākļiem). Algu apliek ar nodokli, ko iekasē Eiropas Savienība, kā arī no tās atvelk iemaksas pensiju, veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmās. Pabalstus neapliek ar nodokļiem un neiekļauj pensiju aprēķinā.

Valdes locekļiem un ECB nodarbinātajiem Uzraudzības valdes locekļiem (t.i., neietverot valstu uzraudzības iestāžu pārstāvjus) izmaksātās pamatalgas 2016. gadā bija šādas.⁵²

⁵² Summas norādītas bruto izteiksmē, t.i., pirms jebkādu Eiropas Savienības nodokļu samaksas.

	2016 (euro)	2015 (euro)
Mario Dragi (<i>Mario Draghi</i> ; prezidents)	389 760	385 860
Vitors Konstansiu (<i>Vitor Constâncio</i> ; viceprezidents)	334 080	330 744
Peters Prāts (<i>Peter Praet</i> ; Valdes loceklis)	277 896	275 604
Benuā Kerē (<i>Benoît Cœuré</i> ; Valdes loceklis)	277 896	275 604
Īvs Meršs (<i>Yves Mersch</i> ; Valdes loceklis)	277 896	275 604
Sabīne Lautenšlēgere (<i>Sabine Lautenschläger</i> ; Valdes locekle)	277 896	275 604
Kopā Valde	1 835 424	1 819 020
Kopā Uzraudzības valde (ECB nodarbinātie locekļi) ⁵³	631 254	635 385
<i>t.sk.:</i>		
<i>Daniela Nuī (Danièle Nouy; Uzraudzības valdes priekšsēdētāja)</i>	277 896	275 604
Kopā	2 466 678	2 454 405

Turklāt Uzraudzības valdes nepilna darba laika locekļu atalgojums bija 343 341 euro (2015. gadā – 352 256 euro).

Kopā Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem izmaksātie pabalsti un iemaksas, ko ECB veica veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmā par Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem, bija 807 475 euro (2015. gadā – 625 021 euro). Padome 2015. gada decembrī nolēma, ka darbiniekiem un Valdes locekļiem, kuri pilnībā sedz privātās veselības apdrošināšanas izmaksas, ECB maksās summu, kas vienāda ar iemaksu, kādu tā veiktu, ja attiecīgās personas būtu ECB veselības apdrošināšanas shēmas dalībnieki. Turklāt šajā lēmumā ietverts nosacījums ar atpakaļejošu spēku attiecībā uz veselības apdrošināšanas maksājumiem kopš 2013. gada 1. janvāra. Sakarā ar šo nosacījumu gaidāms, ka 2017. gadā izmaksāto pabalstu apjoms būs mazāks nekā 2016. gadā.

Bijušajiem Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem noteiktu laiku pēc viņu amata pilnvaru termiņa beigām var tikt veikti pārejas laika maksājumi. 2016. gadā netika veikti šādi maksājumi. Pensiju maksājumi, ieskaitot ar tām saistītos pabalstus, bijušajiem Valdes un Uzraudzības valdes locekļiem vai viņu apgādājamiem un iemaksas veselības apdrošināšanas un negadījumu apdrošināšanas shēmās bija 834 668 euro (2015. gadā – 783 113 euro).

2016. gada beigās faktiskais pilna darba laika ekvivalenta darbinieku skaits, kam bija darba līgumi ar ECB, bija 3 171⁵⁴ (t.sk. 320 – vadošos amatos). 2016. gadā notika šādas darbinieku skaita pārmaiņas.

⁵³ Šajā kopsummā nav ietverta Sabīnes Lautenšlēgeres alga, kas uzrādīta kopā ar pārējo Valdes locekļu atalgojumu.

⁵⁴ Nav ietverti bezalgas atvaļinājumā esošie darbinieki. Šajā skaitā ietverti darbinieki ar pastāvīgiem, noteikta termiņa vai īstermiņa darba līgumiem un ECB Absolventu programmas dalībnieki. Ietverti arī darbinieki, kas atrodas dzemdību un bērna kopšanas vai ilgstošā slimības atvaļinājumā.

	2016	2015
Kopējais darbinieku skaits 1. janvārī (neietverot jaunus darbiniekus, kuri darbu uzsāka 1. janvārī)	2 871	2 577
Jaunie darbinieki/darba līguma statusa maiņa	725	648
Aizgājušie darbinieki/darbinieki, kuriem beidzies līguma termiņš	(380)	(299)
Neto palielinājums/(samazinājums) sakarā ar nepilna laika nodarbinātības tendenču maiņu	(45)	(55)
Kopējais darbinieku skaits 31. decembrī	3 171	2 871
Vidējais darbinieku skaits	3 007	2 722

29. Administratīvie izdevumi

Tie ietver visus pārējos kārtējos izdevumus saistībā ar telpu īri un uzturēšanu, precēm un aprīkojumu, kas nav kapitālieguldījumi, maksu par profesionālajiem pakalpojumiem un pārējiem pakalpojumiem un piegādēm, kā arī izdevumus, kas saistīti ar personālu, t.sk. darbinieku pieņemšanas, pārcelšanās, iekārtošanās, mācību un pārvietošanas izdevumus.

30. Banknošu ražošanas pakalpojumi

Šie izdevumi veidojušies galvenokārt sakarā ar euro banknošu pārrobežu pārvadājumiem starp banknošu spiestuvēm un NCB saistībā ar jaunu banknošu piegādi un starp NCB saistībā ar banknošu trūkuma novēršanu, izmantojot banknošu pārpalikumu. Šīs izmaksas centralizēti sedz ECB.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

8 February 2017

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2016, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2016 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35).

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Šo ECB ārējā revidenta ziņojuma neoficiālo tulkojumu nodrošinājusi ECB. Neatbilstības gadījumā noteicošais ir EY parakstītais teksts angļu valodā.

Eiropas Centrālās bankas
prezidentam un Padomei
Frankfurtē pie Mainas

2017. gada 8. februārī

Neatkarīga revidenta ziņojums

Atzinums

Mēs esam veikuši pievienoto Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskatu, kas ietver 2016. gada 31. decembra bilanci, peļņas un zaudējumu aprēķinu par gadu, kas noslēdzās šajā datumā, un nozīmīgu grāmatvedības principu un citu skaidrojumu kopsavilkumu, revīziju.

Mūsaprāt, Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Eiropas Centrālās bankas finansiālo stāvokli 2016. gada 31. decembrī un tās darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās šajā datumā, saskaņā ar Padomes noteiktajiem principiem, kas izklāstīti ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā (ES) 2016/2247 par ECB gada pārskatiem (ECB/2016/35).

Pamats atzinumam

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu atbildība saskaņā ar šiem standartiem ir sīkāk aplūkota mūsu ziņojuma sadaļā "Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju". Mēs esam neatkarīgi no Eiropas Centrālās bankas atbilstoši Vācijā noteiktajām ētikas prasībām, kuras attiecas uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju, kas ir saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes Profesionālo grāmatvežu ētikas kodeksu (SGĒSP Kodekss), un mēs esam pildījuši citus savus ētiskos pienākumus saskaņā ar šīm prasībām. Uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu revīzijas atzinuma izteikšanai.

Eiropas Centrālās bankas Valdes un personu, kam uzticēta pārvalde, atbildība par finanšu pārskatiem

Valde ir atbildīga par šo finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu atspoguļojumu saskaņā ar Padomes noteiktajiem principiem, kas izklāstīti ECB 2016. gada 3. novembra Lēmumā (ES) 2016/2247 par ECB gada pārskatiem (ECB/2016/35), un par tādu iekšējās kontroles sistēmu, kāda saskaņā ar Valdes lēmumu nepieciešama, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatus, kuros nav krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību.

Sagatavojot finanšu pārskatus, Valde ir atbildīga par darbības turpināšanas principa ievērošanu saskaņā ar piemērojamā Lēmuma (ECB/2016/35) 4. pantu.

Personas, kam uzticēta pārvalde, ir atbildīgas par Eiropas Centrālās bankas finanšu pārskatu sniegšanas procesa pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir gūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos kopumā nav krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību, un sniegt revidenta ziņojumu, kas ietver mūsu atzinumu. Pietiekamai pārliecībai ir augsts ticamības līmenis, taču tā negarantē, ka revīzija, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr konstatēs būtiskas neatbilstības, ja tādas pastāv. Neatbilstības var radīt krāpšana vai kļūdas, un tās uzskatāmas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopumā tās var nozīmīgi ietekmēt ar tautsaimniecību saistītus lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs sniedzam profesionālo spriedumu un saglabājam profesionālo skepticismu visā revīzijas gaitā. Papildus mēs veicam arī tālāk minēto.

- Identificējam un novērtējam krāpšanas vai kļūdu radītu būtisku neatbilstību riskus attiecībā uz finanšu pārskatiem, izstrādājam un veicam šiem riskiem atbilstošas revīzijas procedūras un gūstam revīzijas pierādījumus, kas ir pietiekami un atbilstoši mūsu atzinuma sniegšanai. Risks, ka netiek atklāta krāpšanas radīta būtiska neatbilstība, ir lielāks nekā risks, ka netiek atklāta kļūdu radīta būtiska neatbilstība, jo krāpšana var ietvert slepenas vienošanās, viltošanu, tīšu bezdarbību, nepatiesu atspoguļojumu vai izvairīšanos no iekšējās kontroles.
- Gūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas saistīta ar revīziju, lai izstrādātu attiecīgajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iestādes iekšējās kontroles efektivitāti.
- Novērtējam piemēroto grāmatvedības pamatprincipu atbilstību un grāmatvedības aplēšu un vadības sniegto saistīto skaidrojumu pamatotību.
- Izdarām secinājumus par to, vai vadība grāmatvedības uzskaitē atbilstoši piemēro darbības turpināšanas principu un, pamatojoties uz gūtajiem revīzijas pierādījumiem, secinām, vai pastāv būtiskas neatbilstības saistībā ar notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nopietnas šaubas par iestādes spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka pastāv būtiskas neatbilstības, revidenta ziņojumā mums jāvērš uzmanību uz attiecīgajiem skaidrojumiem finanšu pārskatos vai, ja šie skaidrojumi ir neatbilstoši, jāveic korekcijas mūsu atzinumā. Mūsu secinājumi pamatojas uz revīzijas pierādījumiem, kas gūti līdz revidenta ziņojuma sniegšanas datumam.
- Novērtējam finanšu pārskatos vispārēji sniegto informāciju, tā struktūru un saturu, t.sk. skaidrojumus, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kam uzticēta pārvalde, par jautājumiem attiecībā uz revīzijas plānoto apjomu un laiku, kā arī par nozīmīgiem revīzijas konstatējumiem, t.sk. jebkādiem nozīmīgiem trūkumiem iekšējā kontrolē, kurus mēs konstatējam revīzijas gaitā.

Personām, kam uzticēta pārvaldība, mēs sniedzam arī ziņojumu par to, ka esam ievērojuši attiecīgās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, un ziņojam par jebkādām attiecībām un citiem jautājumiem, kas var radīt šaubas par neatkarības principa ievērošanu un attiecīgos gadījumos saistītajiem drošības pasākumiem.

Ar cieņu,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Peļņas vai zaudējumu sadales skaidrojums

Šis skaidrojums nav ECB 2016. gada finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Saskaņā ar ECBS Statūtu 33. pantu ECB tīro peļņu pārskaita šādi:

- a) Padomes noteiktu summu, kas nepārsniedz 20% no tīrās peļņas, pārskaita vispārējo rezervju fondā, kas nepārsniedz 100% no kapitāla; un
- b) atlikušo tīro peļņu sadala ECB akcionāriem proporcionāli to apmaksātajām daļām.⁵⁵

Ja ECB radušies zaudējumi, tos var kompensēt no ECB vispārējo rezervju fonda un, ja nepieciešams, saskaņā ar Padomes lēmumu – no attiecīgā finanšu gada monetārajiem ienākumiem proporcionāli un nepārsniedzot apjomu, kādā tas sadalīts starp NCB saskaņā ar ECBS Statūtu 32.5 pantu.⁵⁶

ECB 2016. gada tīrā peļņa bija 1 193.1 milj. euro. Saskaņā ar Padomes lēmumu 2017. gada 31. janvārī tika veikta starpperioda peļņas sadale euro zonas NCB 966.2 milj. euro apjomā. Turklāt Padome nolēma atlikušo peļņu (226.9 milj. euro) sadalīt euro zonas NCB.

	2016 (euro)	2015 (euro)
Gada peļņa	1 193 108 250	1 081 790 763
Starpperioda peļņas sadale	(966 234 559)	(812 134 494)
Gada peļņa pēc starpperioda peļņas sadales	226 873 691	269 656 269
Atlikušās peļņas sadale	(226 873 691)	(269 656 269)
Kopā	0	0

⁵⁵ Ārpus euro zonas esošo valstu NCB nav tiesīgas saņemt daļu no ECB sadalāmās peļņas, un tās arī neuzņemas saistības finansēt jebkādus ECB zaudējumus.

⁵⁶ Saskaņā ar ECBS Statūtu 32.5. pantu NCB monetāro ienākumu summa jāsadala NCB proporcionāli to apmaksātajām daļām ECB parakstītajā kapitālā.

© Eiropas Centrālā banka, 2017

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis: +49 69 1344 0
Interneta vietne: www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ISSN 2443-4876
ISBN 978-92-899-2897-7
DOI 10.2866/717966
ES kataloga Nr. QB-BS-17-001-LV-N